

DEC 1 1921

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President. A. S. Burlison, POSTMASTER GENERAL. Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America. K. J. PAULASKAS, Sec'y and Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$2.50 To Foreign Countries \$3.00 "SANDARA" 327 E Street, Boston 27, Mass. CAINA 5 CENTAL.

No. 49

So. Boston, Mass., Gruodžio (Dec.) 8 d., 1921 m.

Metai VIII

Pradedant Darbą.

A. L. T. Sandaros narių valia, pareikšta balsavimais, likau išrinktas Sandaros pirmininku sekančioms metams. Buti organizacijos pirmininku, — tuo labiau organizacijos tokiais idėjiniais tikslais, kaip Am. Liet. Tautinė Sandara, — yra garbė. Bet mūsų sąlygose gyvenant, prie tos garbės yra ir daug sunkių pareigų, kurios reikia atlikti Centro Valdybai, organizacijos nariams prigebint.

Pastarasis Sandaros Seimas, įvesdęs mane ir kitus mano bendradarbius, Centro Valdybos narius, į naujas pareigas, patiekė labai platų mūsų organizacijos darbų programą, kurį tuojau pradėsime vykinti. Čia tai ir noriu paliesti svarbiuosius mūsų darbus, detalį jų svarstymą palikdamas tolimesniam laikui, nes ne kartą reiks mums savo organe apie juos kalbėti.

Pirmiausias mūsų darbas — tai sudarimas mūsų pačių naminio, taip sakant, ukio, paliovos mūsų organo ir administracijos nuo tos formos skolu, kokias mes dabar turime. Jei mums pasiseks mėnesio — kito laikotarpio sudaryti reikalingą artimųjų draugų būrelį, sudarytą paskola, tai mūsų Centras pasiluosuos nuo didelio rūpesnio, kurs suėsdavo žymią dalį energijos ir laiko, neprireisdavo prie platesnio ir liuosnesnio užsiimimų darbo mūsų politinio programo pagrindu. Aš neabejoju, kad Sandara turi tokių draugų. Seimas parodė, kad sandariečiai gyvai supranta savo organizacijos svarbą ir jos siekinius.

Antras, ir-gi skubus, darbas — tai tikslingas susiorganizavimas sukėlimui reikalingo kapitalo mūsų partijos propagandos tikslams Amerikoje ir Lietuvoje. Be propagandos, be literatūros, kuri plačiai išdėstyta įvairiai mūsų nusistatymą Lietuvos ir Amerikos politikos srityse, nieko rimtesnio negalima atsiekti. Čia, Amerikoje, mums turi rūpėti sudaryti iš mūsų organizacijos tikrai reikalingą politinį vidurinę sriovės centrą, kurin susispiestų visos intelektualės sferos, neturinės dar savo centro, bet drąsia ranka ir širdingu pritarimu galinti pasirašyti ant Sandaros programos principų. Prie Sandaros turėtų susispiesti ir tos plačiosios minios, kurios ikišiol dar tinkamo savo pažiūros centro neturi, bet, nesutikdamas su kraštutinių sriovių nusistatymu, jaustysis traukiamos prie mūsų principų, prie mūsų Sandaros darbo.

Lietuvoje, — Lietuvos pažangioji visuomenė laukia mūsų darbo, — mūsų darbams yra neapsakomai plati dirva. Rods, mes negalime nuvykti Tėvynės su savo organizacija, bet per ją, per mūsų idėjų draugus Lietuvoje, mes galime sukurti tikrą žymią akciją, kad jos pasekmės bus jaučiamos kiekvienoje Lietuvos visuomenės gyvenimo srityje: kultūrinėje, politinėje, ekonomijinė. Ypatingai dabar, artinanties rinkimams į Lietu-

vos Seimą (parlamentą), mūsų idėjų draugai Lietuvoje šaukiasi mūsų pagalbos. Kitos partijos Lietuvoje nuo senai yra remiamos ir finansuojamos tai įvairių fondų, sudarytų Amerikoje, tai pačioje Lietuvoje turtingesniojo luomo, kuris interesus jos gina, tai beabejo, Lenkijos ir pačios Rusijos. Mūsų-gi draugams Amerika dar nedaug tegelbėjo. mūsų partijos uždavinys šiandieną — ir bene svarbiausias — duoti tokią tvirtą paramą savo idėjinėms draugams Lietuvoje, kad priešingosios mūsų idealams partijos pajustų mūsų organizuotą jėgą, kad idėjų kovoje laimėtų mūsų idealų reišėkėjai ir gynėjai.

Todel šiais metais, gerb. Sandaros nariai, iki sekančiam Seimui, mes turėsime įtempti savo jėgas ir sudaryti tvirtą Politinį Fondą, kurs suteiktų Lietuvos pažangiajai visuomenei paramos jos idėjų darbuose.

Toliau, — Amerikoje mes turime būti nuolatiniame kontakte su plačiomis miniomis. Tuo tikslu turime eiti į jas ir skelbti joms mūsų idėjas su pagalba paskaitų, prakalbų ir liaudžių tikslaus literatūros. Čia augančiam lietuvių jaunimui, kurs del visai suprantamų priežasčių dar nesutirpo amerikozimo katile, bet jau nutolsta nuo lietuvių, mes turime ir-gi eiti pagalbon: ruošti jiems jaunimo ratelius, vaikų mokyklėles, chorus, teatrų, žodžiu — remti jų pačių iniciatyvą ir duoti jiems savos iniciatyvos, kur to reikia.

Tai tie yra, bendrai kabant, mūsų partijos pamatu nustatomi darbai artimai atiečiai ir jiems mes turėsime daug jėgų duoti.

Sandariečiai nuo seno laiko yra pasižymėję savo, taip sakant, valstybingumu. Lietuvos likimas ir jos padėtis jiems rūpėjo ir rupi nesulygamai daugiau, negu Sandara ir partijos reikalai. Del Lietuvos ir už Lietuvą dirdami, sandariečiai silpnina savo jėgas ne tiesiog iš priežasties tuo darbu, bet del to, kad visur, kur sandariečiai suėdavo ir bendrą Lietuvos darbą su kitomis sriovėmis, tos kitos sriovės savo darbuotę nukreipdavo savon partinēn vagon ir sandariečiai pasilikdavo "bendrojo darbo lauke" patys vieni. Dabar sandariečiai jau įsitikrino, kad jie, patys vieni likę bendrojo darbo lauke negali padaryti Lietuvai tiek gero, kiek padarytų, jei darbuotųsi per savo partiją. Žinoma, yra klausimų, kuriuose tarpšriovinė darbuotė (bendra, nepartininė) yra galima ir pageidaujama. Pavz., Lietuvos piliečių registravimas, paskolos darbas. Bet ir tokiam darbui sandariečiai duos visas savo jėgas tik tuokart, jei tas darbas bus til-rai bendrai vartomas, nežūrint interesų tu partijų, kurios bendran darban sustoja. Kaip greit partijos interesai ima kliudyti talką, taip ir sandariečiai stvoja prie darbo per savo partiją.

Taigi Sandara ir jos nariai visuose Lietuvos Valstybės darbuose yra ir bus pirmutinė dideliu entuziazmu duodanti savo spēkas, — žinoma, jei ta jos atnaša nebus kitų naudojama partijos arba partijų tikslams.

Ir šimet Am. Lietuviai, ne kartą paantrinę savo prižadėjimus, apsiėma atlikti didelę darbą Lietuvai: kelti Lietuvos Gynimo Paskolą ir sudaryti reikalingą įplaukų šaltinį, kuriuo Lietuvos Respublika galėtų naudotis savo reikalams Lietuvoje ir savo obligacijoms užsieniuose. Amerikos lietuviai prižadėjo suregistruoti visus Amerikoje gyvenančius Lietuvos piliečius, kurie mokės Lietuvos Respublikai metinę mokesį. Šiems darbams vykinti neužtenka mūsų visuomenėje veikiančių partijų centro, — jį tegali atlikti organizacija, turinti visiško pasitikėjimo ir visiškos paramos visuomenėje. Štai tokiam Amerikos lietuvių uždaviniui išrišti Am. Liet. Veikėjų Konferencija New Yorke (30 d. lapkričio, 1921), kurioje vidurinė sriovės veikėjai sutiko dalyvauti, kaip partija (Sandara), pasiūlė išeiti: sulieti, arba konsoliduoti Piliečių Sąjungą ir Paskolos stotis į vieną valstybinio pobūdžio įstaigą ir per ją atlikti Lietuvos valstybės darbas Amerikoje. Galbuti, kad šitoks "Gordijaus mazgo nukirtimas" paženklin naują Amerikos lietuvių darbuotės gaidynę.

Ir čia štai Sandaros žodis, jos narių nusistatymas ir pagaliaus jos narių darbštumas atneš daug naudos Lietuvai. Mes matome, kad mums reiks daug sunaudoti savo spēkų, laiko ir pinigų, iki nuosekliai ir sąžiningai išsirisime iš daugybės darbų, kuriems patys, del savo Tėvynės ir idėjos meilės įsikinkėme. Broliai sandariečiai! Centro Valdybos nariai ir aš matome, jog mus laukia ne pasilsis mūsų vietose, bet sunkus darbas. Tą darbą mes dirbame, nes žinome, kad Jus, sandariečiai, esate su mumis ir dirbate drauge. Budami mūsų idealų sargyboje, mes šventai dabosime jų neliečiamybės, bet ir us turite drauge su Centro Valdyba budėti. Nenukrypkite patys, neleiskite nukrypti Centro Valdybos nariams! Eidami partijos darbus, bukime disciplinuoti. Eidami valstybės darbus, žiūrėkime juo didžiausios iš jų naudos valstybei, bet nepamirškime ir to, kad mūsų visiško atsidėjimo tavos partijos valstybė nenori, ir tas būtų žalinga valstybei.

Dirbkime meilėje, sutikime, pasišventime, mes daug nuveiksime ir patys savo darbų vaisiais džiaugsimės!

V. K. RAČKAUSKAS, A. L. T. Sand. Pirm.

LIETUVIAI ISTREMAMI IS VILNIAUS.

VASINGTONAS, XI, 30 d. (L. I. B.). Eltos pranešimu, Vilniuje jau prasidėjo planingas atskirų lietuvių išstėrimas. Tarp kitų istremtas "Romos" Viešbučio savininkas, p. Račkuskas.

Am. Liet. Veikėjų Konferencija

Lietuvos atstovo, gerb. Čarneckio, konferencija suaukta New Yorke, Pennsylvania Hotel, tęsėsi dvi dieni: lapkričio 30 d. ir gruodžio 1 d.

Posėdžius atidarė gerb. V. Čarneckis 10:40 val ryte, lapkr. 30 d. Įžanginėje kalboje pareiškė, kam šis susižiavimas yra šaukiamas — paaiškinimas tas pats, kaip užkvietime, tik plačiau išdėstytas.

Registracijos komisija perskaitė vardus užsiregistravusių, kurių pasirodė atvykusių 64. Vėliau atvyko dar daugiau.

Renkant susirinkimo vedėjus buvo sumanyta akliamacija pirmininku paskirti gerb. Čarneckį, bet kad Čarneckis pasisakė negalįs pirmininkauti, tad buvo statyti kiti kandidatai į vedėjus. Daugeliui atsiskaijus, galėgale susirinkimo vedėjas buvo renkamas iš dviejų — Strimaitis ir Vaško. A. B. Strimaitis, gavęs 28 balsus, likos vedėjas, gi Vaškas (su 17 balsų) — jo pagalbininkas. Į sekretorius kandidatavo širvydas ir Molis. Širvydas (25 balsais) išrinktas sekretorius, Molis (17 balsų) — jo pagalbininkas.

Į Presos Komisiją išrinkti visi susižiavime dalyvavusieji redaktoriai.

Kad tvarkiaus susirinkimas eity, nutarta, kad susižiavusieji svarstys tik tuos klausimus, koki bus pateikti Rezoliucijų Komisijos. Viešai susižiavime apsiereikė dvi sriovės — Sandaros ir Federacijos — tad nutarta sudaryti Rezoliucijų Komisiją iš 8 asmenų, po 4 iš abiejų pusių. Duota 10 minutų atvangos, kad sriovės galėtų pasitarti, kuriuos narius jos patiktų į Rezoliucijų Komisiją.

Po atvangos Federacijos šalininkai pasiūlo iš savo pusės šiuos į Rezoliucijų Komisiją: Kun. Jakaitis, L. Šimutis, kun. Česaitis ir B. Česnulis. Sandariečiai iš savo pusės pastato šiuos: F. J. Bagočius, V. J. Šliakys, A. Ivaškevičius ir V. K. Račkuskas. Visi pasiultieji vienbalsiai su delnų plojimu priimti.

Pasirodė, kad į Konferenciją atvyko netik tie, kuriuos gerb. Čarneckis asmeniškai pakvietė, bet ir atstovai įgalioti nekviesti draugijų ir šiaip svečiai. Susirinkimas išsprendė, kad organizacijų įgaliotiniai turi lygų balsą su gerb. Čarneckio užkviestais, gi svečiai balso neturi.

Nutarta šiam susižiavimui duoti vardas: "Amerikos Lietuvių Veikėjų Konferencija," paminint vietą ir susirinkimo dienas.

Pirmoji sesija tuomi pasibaigė. Nutarta ant Hotelio stogo nusitrukoti fotografijas.

Antroji Sesija prasidėda 2:20 val. po pietų. Paduota sumanytas, kad vietoje laikyties pateiktos dienos tvarkio, pirmiausiai svarstyti Piliečių Sąjungos klausimas, nes tame klausime greičiausiai gali įvykti skilimas.

Ir jeigu jau buti skilimui, tai geriausiai jam įvykti išsyk, nē kaip pabaigoje susižiavimo. Dvidešimt devyniais balsais prieš 23 nutarta laikyties pateiktos dienos tvarkio.

Kalba Lietuvos atstovas apie priemones, kokiomis stengties išgauti nuo Amerikos pripažintą Lietuvos nepriklausomybės de jure. Rezoliucijų Komisija išeina pagaminti tinkamas rezoliucijas tuo klausimu.

Nuo šios valandos prasideda tarsi dvilypinis susižiavimo gyvavimas: didėje svetainėje susižiavusieji savotiškai tariasi ir barasi, kartais įsikarščia, apšaukia viens vieną išdaviuku, velina pakarti, lipa ant kedžių ir t. t.; gi kur atskiram kamputyje ar mažam kambarelyje aštuoni Rezoliucijų Komisijos nariai be įsikarščio ir be rusių žodžių tariasi ir stengiasi suderinti partijų reikalus. Kai-kuriais klausimais išsyk susitaikoma, rezoliucijos po kitais klausimais turėjo pereiti visą eilę modifikacijų, kol visiems Rez. Kom. nariams buvo priimtinos. Piliečių Sąjungos ir Paskolos Stočių klausimu tartasi veik pusė dienos, šauktasi informacijų iš gerb. Čarneckio ir gerb. Viniko, kol, antgalo neprimta pasiulymas gerb. Viniko — sulieti Pask. Stotis ir Pil. Sąjungą į vieną valstybinę organizaciją, su nauju vardu.

Kaip tik Rezoliucijų Komisija susitaikius priimdavo kokią rezoliuciją ir ją paduodavo plenumui, tuo didėje salėje triukšmas aptildavo. Rez. Kom-to paduotą rezoliuciją perskaitydavo ir be matant priimdavo. Ir vėl triukšmas ir barmiai už nieką kildavo didėje salėje, kol Rez. Komisija nesusitaikydavo ir nepateikdavo naujos rezoliucijos. Toksai abelnas įspudis buvo iš šio susižiavimo.

Nekalbant apie daugelį protestų rezoliucijų, šio susižiavimo išleisti, yra padaryta keletas svarbių sutarčių: Liet. atstovas, gerb. V. Čarneckis, prižadėjo, kad išrupis iš Lietuvos valdžios Finansinę Misiją, kurios nariai atstovaus įvairias partijas. Sandariečiai pareiškė, kad jie pasitenkįs tokiu nariu, kokį rekomenduos Lietuvoje Valstiečių Sąjunga, su kuria sandariečiai eina išvien. Kad nedaryti didelių išlaidų, Misija galėtų buti neskaitlinga. Dabartinis atstovas, gerb. Čarneckis, nesigina esąs partijos žmogus, tad jis galėtų įeiti į Misijos narius ir atstovauti Krikšč.-Demokratų; Sandariečius turėtų atstovauti jų palinkimų žmogus; jei Soc.-Demokratai manytų prisidėti prie sukėlimo paskolos, juos turėtų atstovauti trečiasis Misijos narys. Geriau, kad atstovai butų atsiųsti iš Lietuvos.

Nutarta iškilmingai apvaikščioti vasario 16 d., kaip Lietuvos nepriklausomybės apskelbimo sukaktuves. Per tas sukaktuves (vas. 16 d.) pradėti vaju naujosios Gynimo Paskolos, kuri, gerb. Čarneckis pranešė, jau yra Lietuvoje užgirta. Žinoma, jei nori

pasekmių, Lietuvos valdžia turi nusikratyti snaudulio ir imties už vyriško darbo: iki to laiko atsiųsti mums Finansinę Misiją, pagaminti Gynimo Paskolos bonus ir t. t.

Susitarta sulieti Piliečių Sąjungą su Paskolų Stotimis. Darbas, kurį atlikinėjo Pil. Sąjunga (registravimas Liet. piliečių), būtina reikalingas, bet kad krikšč.-dem. iki šiol niekino Pil. Sąjungą, tad suprantant, kad jiems dabar negalima įeiti į išniekintą organizaciją nenukrisdžius savo vainiko, nutarta jiems nusileisti, kad tik eity suvienytas darbas Lietuvos labui. Taigi susitarta Pil. Sąjunga ir Pask. Stotys "likviduoti" ir per sekančius rinkimus iš tų dviejų organizacijų sudaryti vieną, su nauju vardu, su pakeistais įstatais. Įstatus pagamįs Lietuvos atstovas išvien su tam tikra komisija iš 6 narių: po tris iš krikšč.-dem. ir iš pažangiosios visuomenės. Tie įstatai paskui bus duoti patvirtinimui Pil. Sąjungos.

"Amerikos Lietuvių Veikėjų Konferencija" uždarė gerb. V. Čarneckis sava kalba apie 10 valandą vakare, gruodžio 1 d.

Smulkmeniškus nutarimus matysite iš protokolo, kurį, tikimės, nevilks išsiuntinėti laikraščiams.

PASIKĖSINIMAS GALVANAUSKĄ NUŽUDYTI.

Sužeistas, bet Sveikatai Pavojaus Nėra.

VASINGTONAS, XI, 30 d. (L. I. B.). Eltos pranešimu, lapkričio 25 d., ryte pasikėsinta nužudyti Ernestą Galvanauską, Lietuvos Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerį, savo namuose Kaune. Buvo padarytas didelis sproginas ir p. Galvanauskas tapo sužeistas. Kambarys, kuriame jisai buvo kuomet buvo pasikėsinimas darytas, buvo suardytas. Pasikėsinimo autorių motyvai dar nežinomi. Tardymas eina. Svetimų valstybių atstovai Kaune per Lietuvos Užsienių Reikalų Ministerį pareiškė užuojautos del p. Galvanausko ištikusios nelaimės ir savo vyriausybės vardu simpatijos Lietuvos vyriausybei. Galvanauskas gavo labai daug užuojautos laiškų. Operacijos nereiks ir jo sveikatai pavojaus nėra. P. Galvanauskas buvo ženevos lietuvių-lenkų konferencijos del Vilniaus lietuvių delegacijos pirmininkas.

STEIGIAMAME SEIME ITEIKTA INTERPELIACIJA DEL LIETUVOS NUSISTATYMO HYMANO PROJEKTU.

VASINGTONAS, XI, 30 d. (L. I. B.). Eltos pranešimu, lapkričio 25 d., Steigiamajame Seime social-demokratų frakcija įteikė interpeliaciją, kokis yra Lietuvos vyriausybės nusistatymas del atsakymo Tautų Sąjungai p. Hymans'o projektui. Užsienių Ministeris, Dr. Puryckis, pareiškė, kad pirmiau Hymans'o projektas bus patiekias Steigiamajam Seimui.

Karui Siaučiant

Bočių Atmintojas

(Tąsa).

Pernakvoję rytą leidomės įieškoti savosios dalies Gavome biškutį pavaziuoti ir apie pietus atėjome netoli Ežerėnų. Keli versta nuo jo rados štabą savosios kamandos ir kai-kuriuos draugus. Trumpai pailsėjus pakinkę arklį ir skubėjome pirmyn prie savųjų, kurie stovėjo už 15 verstų ir tęsė mušį. Ežerėnuose buvo tuščia ir ramu, vaikščiojo kokie keli kareiviai bei neatšpeikėjęs iš po musio pilietis kita kariuomenė žygiavo pirmyn, pirmyn!

Nuvažiavę sakomus 15 verstų savųjų neberadome. Jie jau buvo nuėję rytą pirmyn. Žmonių niekur nematyti. Vieta mirties ir tuštumo. Nei kaimų, nei kitokių gyvenamųjų vietų, vien tik apkasai, blindažai cemento lieti, vielinės užtvoros ir kitokios pinklės, tikrai jauties mirtiname lauke. Medžiai sulaužyti, padžiūvę, kitur matėsi, kad buvęs tai kada sodžius, arba kitur liudėjo griuvėsiai sugriautų didelių dvarų, kuriuose buvo tuščia ir niekas negyveno. Važiavome per senus rusų-vokiečių apkasus, kuriuose prasėdėjo kas dieną kovodami kone trejus metus. Nesinorėjo tikėti, kad per šitokias užtvirtintas iš seniau vietas įstengtų lietuviai pereiti per kelias dienas ir rusai negalėtų juose atsilaikyti, bet matyti tas visas jiems nieko negebėjo ir tik spėjo jie bėgti, o lietuviai iš paskui eiti. Ilgiau pasidairius pamatėme pjaujant sieną vieną lyg girioje pustelninką žmogelį ir šio paklause, kurio keliu nuėjo musieji, pasakė, kad už 6 verstų dešinėn. Praviuojame!... Kelias iškastas, sugadintas. Važiavome kalbamus 6 versta savųjų neradome. Užtikus vėl kokį žmogų klausiam, ar toli musieji. Sako nuėjo dar 6 versta. Važiuojame, bet ir ten neradome. Na, manome, nejaugai rasime savuosius Daugpilįje, kad negalime jų matyti, o Daugpilis nebeperstoli. Aplink vien tik girios ir mirtinas laukas pilnas apkasų ir visokių pinklių.

Išėjus iš girios pasimatė Daugpilio kaminai. Tuojaus radome ir savuosius. Musų kuopa ir kulkosvydžių burys stovėjo atsargoje ir vakarieniavo ant lauko, nepertoli ir pirmoji apkasų linija. Susitikome džiaugsmingai. Dešinėje pradėjo staugti patrankos. Buvo visi draugai apart vieno Domo Sabaliausko, ir paklauso, kur dingo, visi nusijuokdavė atsakė, kad pabėgo iš musių. Nejaugu pasidare girdint apie žiukius, bet ne visi vienodi ir tarp burio visokių esama.

32. MUSIUOSE.

Negavęs gerai pasikalbėti su draugais ir nespėjęs išgerti iš po kelionės kavos išgirdau kamandą rengties eiti pirmyn į mušį. Nepraėjo pusė valandos nuo atvykimo iš namų ir dar nesusipažinus su padėtimi ant naujų įspudžių teks patirti naujesnių. Išpyliau iš katilėlio kavą ir susirengęs laukiau, kol pradės žygiuoti. Išsiričiau kuopai ir pradėjus žengti pilnu žingsniu paskui jų sekėme mes su savosioms "maksimkoms." Eidami į apkasus kulkosvydininkai šoko, juokėsi ir matėsi pas visus ir nebeaimė. Pirmu kart mačiau tokį vaizdą, lyg rodos jie nieko neįtę ir ejo namon, bet ne mušin. Juokavo kiekvienas, kaip kam patinkama ir kalbėjo apie Daugpilį, kad tenai nakvos. Kuopa ejo rimtai.

Paėję keletą verstų suėjome į Kalkunų dvarą, ką-tik paimtą musaisiais. Pas Grivką pasimatė išlekiantį ir viršų balta rakieta ir kulkosvydžių ir šautuvų ugnis patinkėjo.

Dvarė sustojome už murinių namų, kad apsisaugojus nuo priešų artilerijos, kuris pastebėjęs, kad dvaran pribuvo naujos įiegos į jį atidarė smarkiai savo artilerijos ugnį ir pradėjo mus šventinti, kad sutardžius musų tvarkę ir pakenkti, kad negalėtume pagelbėti saviems kovojantiems, ant kurių jie padarė savo tirstomis eilėmis priešpuolimą. Stovėdami už murų pasigirdo Daugpilio pusėje prieš artilerijos balsai, o šuvis tik perkaukia pas mus. Prisispaudėme kietai prie muro ir laukiame, kur ji puls. Puolė pirmyn į sodną ir išvertus žemių glėbį sprogo nieko nepakenkdam. Girdime vėl balsas bum, o čia paršvilpa pas mus svečiuosna ir staugia lyg velnias ant galvos, trenkė į kudrą, viršum išskeldama dumblius ir vandenį, o čia vėl kita paršvilpa kaukdama ir vėl į sodą dešinėje. Tik vėl girdėtis u-u-u-u džiaugt! trenkė į muro kampą dešinėje ir plytos pasipylė po musų kojų. Sprogo užkliudydama murą, pas kurį mes slepiamės ir viršuje sukosi nuo muros dulkės. Stovėjusieji dešiniame muro kampe kareiviai, ant kurių galvų progo granata iš išgaščio pargriuvo. Manėme, kad bus užmušti ir sužeisti, bet tuojau visi pakilo ir bandė bėgti prie musų kampo, bet atšniokščiant kitai granatai paliepėme stovėti vietoje, kadangi dabar klius į musų kampą, bet ne į tą pačią. Mes tvirtai prisispaudėme prie muro ir jis liko toks brangus ir meilus, kad šią valandą nieko pasaulyje nebuvo

brangesnio. Tikrai manėme, kad šioji granata klius musų kampą, kadangi priešas iš dešinės vienoje eilėje pradėjo apšaudyti ir tęsė savo užduoti į kairę, nepakenkdamas mums. Granata puolė toliau muro ir tik subraškėjo obelės lauzomos šakos ir prašvilpė po musų šalį, granatos skevaldros nieko nepakenkdamos. Priešas pradėjo labiau siusti apie šį murą. Sumaniau nueiti už kito, bet vos išėjus pasijuto staugimas kitos, kuri turėjo pulti čia pat. Nespėjus grįžti atgal pas murą pasijutau po vežimu ir pats iš savęs stebėjau, kaip galėjau taip greitai palysti. Granatos skevaldros pralėkė pro pat užpakalį, krisdamos pas šalį. Priešas ėmė siausti labiau ir šuvių netukov. Pirmyn pas Grivką girdėjosi tankesnis šautuvų ir kulkosvydžių balsas ir jis kas-kart tankėjo ir ejo artyn. Virė ten smarkus mušis. Vadas paliepė iš už šito muro izeiti į pakraštį dvaro už kito. Išlindus iš už šito muro pasijuto švilpimas šautuvų kulkečių. Viena vros pralėkė pro nosį puolė į šalį stovintį medį. Sustojome už kito muro. Priešas daužė dvarelių, raustė sodno medžius, šakas genėjo, musiesiems nuostolių nepadarė. Už valandėlės pasimatė bėgančios sumuštos musų dalys. Bėgo per sodną sušilę, juos lydėjo granatos. Paliepė trauktis ir mums. Įėjome į lauką. Švilpė šautuvų kulkos, šrapneliai ir granatos sproginėjo dvare ir laukuose. Saulė visai leidosi ir lindo į girią. Nuo Grivkos bėgo sumuštųjų kuopų kareiviai. Čia buvo nuostolių žmonėmis ir ginklais. Rusai padarė priešpuolimą ir daug skaitlingesniomis pajėgomis privertė mums palikti Grivką. Atbėgo lengvai sužeistų ir prašė draugų perrišti. Musų kuopai paliepė eiti į kairę, bet atsiradus keblėje padėtyje, išsisklaidė, artilerijos šuviai nedavė susitvarkyti. Su kulkosvydžiais sugulėme į grabę, bet kuopai išsisklaidžius vieniems buvo pavojinga ir reikėjo susirasti, kur skaitlingesni kuopos burį. Vienur suradę į kokį trisdešimtį kareivių vieną kulkosvydį palikome prie jų, su kitais įieškote daugiau, o sutemus nieko nebebuvo matyti, bet prieš artilerija neperstojo persekioti. Susirasdavo po kelis išsimėtę po laukus, kurie taip-pat nežinojo, kur daugiau musųj randasi ir siųsdavo iš savo tarpo susekti ir susivienyti, kad tokiu būdu suėjus į kruvą susitvarkyti. Einant tamsoje lauku netoli vienoje eilėje puolė 9 granatos, bet laimei nei viena iš jų nesprogo. Viena puolė tik per kelis žingsnius ir neturėdama kitokios pasislėpimo vietos prisipaūdziau prie žemės atsidaugęs likimui, laukdamas, kuomet išnešios mano kaulus, bet laimei ir toji nesprogo, gulėjo netoli lyg paršukas, atsikėlęs leidamsi bėgti, granatos ir šrapneliai iš užpakalio lydėjo ir puolė netoli.

Viena sprogsta, du trys nesprogsta, bet baimės visgi žmogui įvaro. Bėgdamas susipratau, kad bereikalingai bėgu po tiesumui nosies, juk tamsoje priešas manes nemato ir į mane vieną ne-taiko, bet kvailai aš papuoliau joms po taku ir bėgu lyg avinas, kaip joms patinka ir į ligą gali įvaryti. Nusispioviau tokio savo kvailumo ir susigėdęs savo nesusipratimu pasukau į dešinę ir lėtu žingsniu išlengvo nuėjau kur man reikia, o granatos ir šrapneliai nušokavo pirmyn, kaip šokavo iki šiol man bėgant į tą pusę. Kulkosvydžiams paliepta buvo eiti į tą vietą, kur vakariškiai stovėjo ir laukti iki rytui. Aš likausi lauke, norėdamas susekti padėti, nes labai rūpėjo, o su kulkosvydžiais, kurie nuėjo į užpakalį buvau ramus, kad juos rasiu. Susirinkus daugiau kuopos kareivių ir šiek tiek susitvarkius sugulė į vieną grabę, apsikasdami, tik nežinojo, kas stovi priešais mus: musų kariuomenės dalis, ar priešas. Karininkas pasulė man su 4 kareiviais eiti žvalgybon iširti. Apsėmiau ir išlengvo nuėjau į Kalkunų dvarelių iš kur išvijo mus prieš artilerija. Tamsoje atsargiai eijome. Tamsu, nors į akį durk, galėjai užlipti priešui ant nosies ir tai nepažintumėi jo. Dvare tyla ir nebuvo nieko. Nuėjus už muro, už kurio priešas šventino mus, po vienu krumu sustojome pasiklausyti, kas darosi aplink. Netoli girdėjosi žmonių balsas, bet kokia kalba negalėjo išgirsti — lenkų, lietuvių ar rusų. Mano draugai iš krumo pradėjo traukties ir nebesutiko ilgiau stovėti, tad nutarėme eiti į dvaro pakraštį ir patvoriu — grabę tarp augančių žolių užėiti į tą vietą ir patirti, kas čia randasi, — musieji ar priešai. Einant atgalios du iš draugų dingo, su pasiūkėmis dviems šiaip-taip juos įraginę nuėjome išpildyti savo užduoties.

Grabę buvo puiku eiti ir galėjo gerai žvalgyties ir arti prieiti. Išloto pamatėme ateinant vieną kareivį. Durtuvus matėsi rusiškas ir manėme, kad tikrai bus rusas. Prigulėme į grabę, kad jis nepastebėtų musų ir nepabėgtų tamsoje, trys vieno nei kiek nebijojome ir tykojome viena sučiuosime ir parvarysime parodyti ir išklausinėsim, o tuokart lengviau ir žvalgybą galėsim atlikti, bet apsirikome, buvo musų kareivis I-jo pėst. pulko ir nuo šio gavome žinoti, kad sumušus musų dalį jie užėmė barą ir atmušė rusų atgalios ir kad dabar mes esame jų užpakalyje. Persitikrinimui nuėjome į apkasus ir patyrėme, kad pavojaus nėra ir galima but ramiesiems. Už musų dešinėje laikė barą lenkai.

(Pabaiga bus).

SAPNAS.

Gedulingai, mažais žingsniais aš ėjau per tas vietas, kurias senai, senai buvau lankęs, kurių slepiningą grožybę džiaugiausi; kurios jaugė į mano širdį, mintis; kurios neduoda man, klaidžiojančiam po svieta, ramos. Malonu, labai buvo malonu sugrįžti į senas vietas ir eiti senais takais, kuriais andais bėgiojau, mėčiau. A! Einu jais, stebiuosi, prisigužiu, žiuriu, stebiuosi ir vėl einu ir negaliu įsitikinti, kad tai bučiau sugrįžęs į pilką savo gimtinės kampučį. Einu tąja alėja, ką veda į bažnyčią, kurią tukstančius sykių esu perėjęs eidamas į tą pamaldų vietą. Einu ir dairaus: žiuriu į medžius, į nušiuosius namus, stogus, kurie rodos tie ir ne tie. Taip man linksma, taip brangūs ir malonūs visi daiktai! Kažin koks noras, energija liepsnojo manyje. Noriu prabilt į saulę, ką maudo mane šiltuose spinduliuose; noriu ištiesti ranką vieversėliams augštai danguje; noriu sutraukti savin visą šviežią orą, darželių kvapą; noriu Lietuvos sesulę glėbin paslėpti, nekaltą bučkį—ilgesio bučkį ant jos skruosto palikti. Ak! Dieve!

Štai ir seną savo bažnyčią pamatė! Štaigu apėmė mane tvirtas noras įeiti vidun, parpulti ant kelių ir ilgai, ilgai melstis. Melstis KAM? Anž kam... niekam, — kalbėti džiaugsmo, dėkingumo madelę ir viskas.... A! kad taip aš tebebučiau vaikis ir galėčiau tikėti į Dievą ir jo kompaniją, kaip kad andais galėjau! Bet, deja, toji galia man dingo. Žiaurus gyvenimas privertė mane manyti, o mąstymas atidarė mano akis ir aš tapau kitoksai — bedievis, kaip kad tuli mane vadina. Tačiau Lietuvoje gyvenantys, turintys ramų ukio gyvenimą, kaip buvo, taip ir tebėra. Ar ne? Man taip rodosi....

Perkunas trenkė mane, kada aš, priėjęs bažnyčią, pamatėu ant jos durų didelėmis raidėmis ištepliota: GALIMA GAUTI MALIAVOS AUTOMOBILIAMS, ir antroje eilutėje mažesniomis raidėmis: Eik pro užpakalines duris.

Ilgai stovėjau nepasijudindamas ir nežinodamas, kur ešas. Ar tai tikrai musų bažnyčia? Ar aš savo tėviškėje? Apžvelgiau visą namą; namas tas pats, tik sienos nublukusios, nutrupėjusios ir keletas langų išdaudyta; langai visi storai žemėmis apnešti. Man prisiminė Romos griuvėsiai, Egipto piramidai, kaip ir kulturingos šalies, Amerikos, viena protestonų bažnyčia, ant kurios durų kone taip-pat buvo užrašyta: "Auto Paint Shop."

Įėjau vidun. Ištiesų bažnyčią, kurioje tiek tuščių maldų ir asarų išlieta, paversta į purviną maliavos sankrovą. Raudonos, žalios ir kitokios maliavos visur pridrabstyta, pritaškta; statinėmis, bosaiss asla užversta; dirba keletas murzinų, prakaituojų žmonių...

—Ką tamstai? — paprastai užklaudė mane tipiškas, pusiauamžis lietuvis.

—Duokite man žalios maliavos už dvidešimt aukšnių, — atsakiau slėpdamas nusistebėjimą ir emociją, kuriuos tasai reiškinys buvo sukėlęs.

—Tamsta turėsi truputį palukėti.

—Gerai. Jis nuėjo. Aš ėmiau aplinkui dairytis ir mislyti apie tą ironiją, tą savos rusies tragediją. Kaip tai neišaiškinama. Rodos visai neseniai čia klestėjo aštuoni altoriai, auksu, sidabru ir kitais brangiais daiktais išpuošti; iš pašalių niurojo visoki nerumumai... O dabar tik nutrupintos, nu-

skaldytos plytos kyšo; niuro voratinkliais apstraukė, nutrupėję pilioriai. Ratraukė, nutrupėję pilioriai. Rodos tik vakar visos apielinkės gyventojai ilgiausiu šniuru nusitęsę traukė ton šventon vieton - melstųsi; rodos tik vakar bangavo, grumėsi pilna bažnyčia žmonių — nusilpę džiovininkai ir tvirti ažuoliukai laizė tas pačias marmurines aslos vietas, pylė ašaras ir maldas... O dabar va, ant viso to apspjauta! Žmonės užkopė vieną laipsnį augščiau prie žmoniškumo ir šit naujame jų pasaulyje jau pinaš kitokia idealogija. Iš praeties tegali jie tik pasijuokti. "Koki kvailiai mes buvome!" — tankiai dabar jie gauna pamislyti. Ha!

Vieno darbininkų aš paklausiau:

—Ar senai tas biznis čia uždėtas?

—Trys mėnesiai atgal.

—O prieš tai čion buvo laikomos pamaldos?

—Na, ne, tamsta. jau dešimts metų, kaip paliauta čia pamaldos laikyti.

—Del ko?

—Per keletą metų bažnyčia stovėjo beveik tuščia — niekas jon nebeatidavo. Žmonės pradėjo tą laiką praleisti pasivaikščiojimui, arba skaitymui naudingų knygų...

Man to užteko. Paačiavau už suteikimą žinių ir nuėjau lipti bonin pažiūrėtu, kaip ten viskas išrodo. Tuo tarpu kaž-koks miglotas šešėlis uždėjo man ant pečių ranką ir sulaikė...

Aš per miegą išgirdau neaiškų, švelnų moters balsą: — Tu užmigai, mielas.

Nusišypsojau aš ir paklausiau: — Ar dar toli Lietuvą?

A. A. TULYS.

Opera.

X.

LUCE.

"Lucia di Lammermoor."

Kalbant operą "Lucę," arba, kaip paprastai krikščyta paties kompozitoriaus, Donizetti, — "Lucia di Lammermoor" ir tapo parašyta 1835 m.

Gaetano Donizetti gimė mieste Bergamo, Italijoje, 1797 m., lapkričio 25 d. (Riemann'as ir Češhinas paduoda gimimo dienas 28 ir 29 lapkričio, bet tas yra klaidinga. Grove's žodyną taisanti tą ištyrė dokumentaliai ir aš juam irmiuosai).

Donizetti tėvas rengė kompozitorių but advokatu, jis pats, Gaetano — Kajetonas, rengėsi būti architektu ir lavinosi muzikoje. Muzikos mokytojai jam patarė imties rimtai prie muzikos, ką jis ir padarė. Lavinosi muzikos pirmučiai pas Mayr'ą, Neapolio konservatorijoje ir paskesniai pastojo Filarmo-niškan Licejun, Bolonijoje pas Pilotti ir Mattei. Donizetti mirė 1848 m. balandžio 8 d. savo gimtinėje vietoje. Savo gyvenimo laiku parašė labai daug operų, arti 70. Iki šių dienų yra daugiausiai statomos jo šios operos: "Anna Bolena, L'Elisir d'Amore, Lucrezia Borgia, Lucia di Lammermoor, La Fille du Régiment, La Favorita, Linda di Charming-nix, Maria di Rohan, Don Pasquale." Donizetti rašė į metus kartais po tris-keturias ir daugiau operų. Kuomet Bellini parašė "Puritanus," tai Donizetti stengėsi pastarąjį viršyti ir parašė "Lucia di Lammermoor."

Donizetti'o operos reikalauja, kad dainininkas gerai valdytų balsą, kad turėtų išdirbtą "bel canto." Tiesa, visos senesnių kompozitorių operos reikalauja "bel canto," bet labiausiai tas yra pas italus. Donizetti buvo Paris'e, Vienoje ir kitur ir turėjo širdingą priėmimą. Donizetti mirė-gi persidirbo, nes per daug rašė ir pagaliaus psichi-

kai suiro ir mirė.

Kiekvieno Donizetti'o opera turi nors po' vienai, ypatingai gražiai vietai. "Lucę" turi savąjį įžymiausių sekretą ir keletą gražių arijų.

"Lucę" — tai trijų aktų tra-giška opera, parašyta libretto Cammarano, pagal romaną Walter'o Scott'o "The Bride of Lammermoor." Pirmu kartu buvo pastatyta Neapoliuje, 1835 m., —Paris'e, 1839 m. — Londone, 1838 m. ir anglų kalboje Londone pirmu kartu tą operą statė 1843 m. Princess Theatre.

Vieta veikimui imta Scotlan-dija (Šotlandija); laikas — apie 1669 m.

Aktas pirmas. Prie Lammermoor'o pilies giria. Lordas Ashton'as guodžiasi savo draugui Bidebent'ui, kad jo medžiaginis padėjimas yra blogai stovyje ir kad jam būtų išganingiausiu dalyku išleisus savo seserį, Lucę, už Lordo Arturo Bucklaw'o. Bidebentas pataria jam vis-gi su išleidimu sesers nesiskubinti, nes Lucę, po numirimui motinos, iš sielavarto dar neatslugus. Bet čia vienas iš Ashton'o vassalų (Vassalais vadinosi tie (viduramžiniuose), kurie valdė žemę, bet buvo priklausomi nuo didesnių už save ir kuriems atlikinédamo užtai visokiariopas pareigas) pasako jam, kad Lucę myli jo amžinąjį priešą, Sir'ą Edgardą Ravenswood'ą, kuris kadais tai, netikėtu budu, išgelbėjo Lucę nuo mirties. Ashton'as siunta, o Bidebent'as jį ramina. Jie nueina. Ateina Lucę su drauge Alisa ir Lucę žino, kad jos meilė prie jų šeimynos priešų jei nieko gero nelemia, bet meilei skirties nepajiegia. Čia susitinka su Ed-gardu, kuris pasisako, kad jis jų šeimynai jau daugiau nekeršysis, nors jo tėvas, mirdamas, įsakęs jam daryti kerštą. Čia Lucę ir Edgardas susizieduoja, sumaino žiedus.

Aktas antras. Pirmas paveikslas. Ashton'o pilis. Ashton'as įkalbinėja Lucę, kad jį išgelbėtų šeimynos garbę ir apsisvetų su lordu Arturu. Lucę nesutinka. Ashton'as turi prirengęs melagingą laišką, kur sakoma, kad Edgardas yra meilėje vylygu. Lucę begaliniai nuliusta ir Bidebent'as, jos auklėtojas ir mokytojas jei pataria nusileisti, su-tikyti. Antras paveikslas. Didelė svetainė. Vestuvių puota. Arturas pasveikina svečius, Ashton'ą ir savo suzieduotinę, Lucę labai niudusai; bet Ashton'as sako Arturui, kad ji labai niudusai dėlei mirusios motinos. Arturas ir Lucę pasirašo po apsievedino kontraktu ir u-mai įpuola svetainėn Edgardas. Visus nustešina toks Edgardo pasielgimas. Čia tas visų mėgiamas išpildomas seksetas. L. M. Konservatorijos mokiniai yra dainavę lietuviškai, tai ir lietuviams, išdalis, žinomas. Bidebent'as pataria Edgardui nedar-ryti kivirčių, bet Edgardas prakieikia Lucę ir visą jos giminę,—grasina visiems pražudysias ir išbėga.

Aktas trečias. Pirmas paveikslas. Pilies svetainė ir svečiai garbina jaunavedžius. Bidebent'as įbėga nusigandęs ir prašo visus nutilti; sako: Lucę užmušė savo vyrą ir išėjo iš pro-to. Įeina Lucę, naktiniais marškiniais, laikanti tutiną (kinžalą) rankoje ir kalba ką-tai beprotiškai nesuprantamai. Vėliaus Ashton'as įpuola giliausiu nusiminiman. Paveikslas ant-ras. Ravenswood'o giminės rus-sis arba kapinynas ir čia ateina Edgardas, kad atėmus sau gy-vastį. Vassalai jam praneša, kad Lucę mirė. Tuomet Ed-gardas perduria sau krutinę ir, pabaigoje, ateina Bidebent'as, ant kurio rankų Edgardas mirš-ta, sakydamas, kad jis savąją atras anapus gyvenimo ir ten ją matys. MIKAS PETRAUSKAS.

sumanymų, kuriuos įvykdžius būtų galima tikėtis markės kuro pakilimo ar bent nusistovėjimo. Šių naujų sumanymų tarpe yra vienas net ypatingas domės vertas, nes jis išeina iš Anglijos valdomųjų sluoksnių. Šiuo sumanymu Vokiečių valdžiai būtų duota rimta finansinė pagalba su sąlyga—kad popierinių pinigų nebutų daugiau spausdinama.

Ankščiau ar vėliau turės iš kur nors vokiečiams pagelba ar karo nuostolių atlyginimo naštos palengvinimas ateiti, nes taip, kaip dabar dalykai stovi, ilgam laikui palikus, gali tokių naujų ir netikėtų atsitikimų iškelti, iš kurių daug nesmagumų gali sulaukti ne vieni vokiečiai. Jau ligi šiol visose su aukšta valiuta valstybėse pramonė didžiausią krizį gyvena ir milijonai darbininkų turi be darbo būti, nes... niekas negali išlaikyti konkurencijos su vokiečių dirbiniais. O vokiečiai dirba, dirba be galo ir Vokietijoje dabar, galima sakyti, bedarbių visai nėra. Ir jei teisybė, kad vokiečių pramonė šį rudenį puikiai apsirūpino žaliaja medžiaga, nors markės kursą tuo pačiu laiku numušė, ir jei ir sekamasis metais vokiečiai, per daug nestreikuodami, taip pat dirbs smarkiai, tai aukštos valiutos svyravimų pramonė tikrai gali suparalizuota tapti. Tai ir verčia santarvės valstybės rimtai susirūpinti Vokietijos finansų ir vokiečių markės kuro likimu.

Bet ligi kas bus, ligi santarvės valstybėse ne tik atskiri žmonės ar vyriausybės pamatys tikrąjį dalykų padėtį ir tą pavojų, kokis joms počioms gresia, Vokietijoje beveik kiekviena diena vis naujų finansinių ir ekonominių sunkenybių kyla. Amerikos doleris dabar jau pakilo beveik ligi 250 markių, Anglijos svaras vertas netoli 1000 mk. (apie 960 - 975), net lenkų markė ligi 9 skatikių pakilo. Šis markės vertybės sumažėjimas tuojau atsiliepa į dirbinių ir produktų kainas. Pav., kaip Amerikoje, Anglijoje ir kt. dirbiniai ir ypač maisto produktai pinga, tai Vokietijoje pavasarį taip pat prasidėjęs pigimas ne tik sustojo, bet vėl prasidėjo b galo greitas beveik visų produktų brangimas. Jau mano ankstybesniuose laiškuose bei rašiniuose minėtas indekso skaitmuo 77 dirbiniais bei produktams didmenų prekyboje lapkričio mėnesio pradžioje pasiekė 248, kada spalio pradžioje buvo dar tik 184, rugsėjo — 166, rugpjūčio — 159, liepos — 135, o birželio mėn. buvo nupuošęs net ligi 128, — kada pernai metais lapkričio pirmomis dienomis buvo — 151, o gruodžio — 153; ir tai 1920 m. sausio mėn. pradžios kainos palyginus — 100. Jei kitaip skaičiuoti ir 100-ųjų prilyginti ne 1920 met. pradžios, o prieškarines kainas, tai gausime šitokią vaizdą: Prieškarinės kainos 100 1920 m. pradžios kainos 1083 1921 m. lapkričio kainos — 2687

Tai reiškia, kad už tuos pačius dirbinius bei produktus, kuriuos prieš karą buvo galima nupirkti už 100 markių, o 1920 metų pradžioje už 1000, dabar reikia mokėti netoli 3000 mk.

Paskiausiu laiku, ypač smarkiai pakilo maisto produktai. Tomis pačiomis žiniomis einant, už tiek maisto produktų, kiek prieš karą buvo galima nupirkti už 11 markių 38 skatikus, 1920 m. pradžioje reikėjo mokėti, tų pačių pereinusių metų pabaigoje jau reikėjo duoti 177 mk., š. m. birželio mėnesį kainoms nukritus užteko jau 127 mk., bet liepos mėn. jau vėl reikėjo 145, rugpjūčio mėn. pradžioje už tuos pačius produktus jau reikia mokėti 317 mk. Tai didmenų kainos. Mažmenų kainos taip smarkiai nekyla, bet ir tai per spalio mėn. apie 50% — 70% pakilo.

Kuo visa tai pasibaigs ir prie ko šis begalinis markės pigimas, o dirbinių ir produktų brangimas atves — tuo tarpu visai negalima įspėti, nes tolimesnės dalykų padėties plėtotė priklauso jau ne tiek nuo vokiečių, kiek nuo santarvės valstybių, kurios gali ateiti su finansine pagalba, bet gali ir visai neateiti arba jau pervėlėti. ("Lietuva"). 1921, XI. 6. A. F.

GYDYTOJŲ STATISTIKA LIETUVOJE.

Iki š. m. spalio m. 1 d. iš viso dabartiniame Lietuvos plote (20 apskrčių) gydytojų buvo įregistruota 351, tam skaičiuje Sveikatos Departamento žinioje 256 ir Karo Sanitarijos Valdyboje 95. Iš 285 gydytojų įregistruotųjų Sveikatos Departamente, buvo:

- 1) Lietuvių 135
- Lietuvos piliečių: 261
- 2) žydų 106
- Rusijos pil. 11
- 3) Lenkų 17
- Ukrainos pil. 6
- 4) rusų 15
- Vokietijos pil. 4
- 5) Vokiečių 10
- Latvijos pil. 3
- 6) Latvių 2

Iš viso 285 66 gydytojai Karo valdybos žinioje ir nesiregistravusių Sveikatos Departamente tautybė ir pilietybė nežinoma.

Civilinių gydytojų skaičius (256) lyginant dabar esamam krašto gyventojų skaičiui (2 1/2 mil.) atitinka kaip 1:10,000. Žiūrint tautybės lietuviai sudaro mažesnę gydytojų pusę (135), o žydai, kurių Lietuvoje apie 15%, tad prie 2-2 1/2 milijonų gyventojų duoda 300-400 tukstančių, turi 106 gydytojus ir vienam žydai gydytojui tenka apie 3000 savo tautiečių. Prisiminus, kad žydų dauguma gyvena miestuose, kad jie turi kultūrinę autonomiją, gyvena sau vieni, patys rūpinasi savo sveikatos reikalais, mes matom, kad žydų tauta sveikatos atžvilgiu palyginti geriau aprūpinta.

Lietuvių gydytojų yra 135, skaitant respublikos sienose iki 2 milijonų lietuvių, vienam lietuviui gydytojui tenka vidutiniai 15500 lietuvių. Reikia čia pažymėti, kad didesnis palyginant lietuvių gydytojų skaičius mobilizuotas krašto apsaugos reikalams, apima administracines vietas, tuo būdu grynai gydymo darbui liekasi labai mažas lietuvių gydytojų skaičius.

Iš 256 civilinių gydytojų 154 gyvena apskrčių miestuose, o 112 apskrityse. Iš 71 gydytojo Kauno apskrčių — 67 gyvena Kaune, iš 8 gyd. Mariamp. ap. 6 Mariampolėje, iš 20 gydytojų Panevėžio apskrčio — 16 Panevėžyje ir t. t. Išeina, kad Lietuvos miestuose, kur yra 15% (mažiau, kaip šešta dalis) visų krašto gyventojų — susitelkę didesnė gydytojų pusė, ir valstiečiai yra daug blogiau aprūpinti medicinos pagalba, kaip miestelėnai.

Gimimai ir mirimai. Vedusių ir ištėkėjusių skaičius 1920 m. buvo 2032, gimimų iš viso 6488 mirimų 4861, gyventojų skaičius priaugo 1627.

Vyrų Moter. Mirimų ligi 1/2 met. 1554 1555 Iš viso mirimų 2427 2434 Tuo būdu, vaikų mirtingumas Lietuvoje palyginant su bendru mirimų skaičium yra labai didelis, tai pateisinama blogam vaikų auginimo ir maitinimo priežastim. Amerikos Raud. Kryžius, kurio pašelpomis steigiamas vaikam ambulatorijos Kaune ir apskrčių miestuose, kur teikiama vaikams neapmokama medicinos pagalba — yra tik pradžia kovos su vaikų mirtingumu, kurs yra svarbiausia priežastim sumažėjimo gyventojų priaugimo. Dr. V. T. ("Lietuva").

KNYGŲ KATALOGAS.

"Sandaros" knygynė dabar gaunamos šios knygos:

"Lietuvos kariuomenė"

Parašė Karininkas Ladislovas Natkevičius, artilerijos vyresnysis Leitenantas.

Telpa pilnas aprašymas tverimosi Lietuvos kariuomenės, Lietuvos kariuomenės forma, virš 60 gražių, įvairių fotografijų, porą žemlapių ir keletas kūrinių dainų su gaidomis.

Sita pirma tos rusiškos lietuvių kalboje, turi rasti kožo jaunuoji skaitoma ir gerbiama. Kaina popieris viršais — \$2.00. Ta pati gražiais audinio viršais \$3.00.

- 14. Anderso Pasakos. Čia telpa 11 gražių pasakalių su paveikėliais papuošti. Lietuvių kalbon išgudrė P. Nerys. Pustl. 82 25c.
- 16. Aukso Versis. Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos maitelė J. Pustl. 35 15c.
- 17. A. L. T. Sandaros Principai ir Programos. Parašė Albinas Rimka. Pustl. 32 10c.
- 18. Eilės - Dainos. Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės dėl deklamacijoms. Pustl. 32 20c.
- 19. Gyvenimo Verpetė. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kudagutis. Pustl. 77 45c.
- 20. Girininkas - Pašakarnis, pasakojimas ir "Bėgėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pustl. 42 25c.
- 21. Francijos Revoliucija. Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveikėliais. Pustl. 75 40c.
- 22. Kaip gyvena: Latviai, Angliai, Suomai. Parašė M. Salčius. Pustl. 65 20c.
- 23. Kas iš kur pareina. Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus daiktus. Pustl. 62 20c.
- 24. Daktaras Kišeniuje. Aiškūs pamokinimai kaip užlaikyti sveikatą ir kaip nuo ligų apsiginti. Sutašė M. Paltanavičia. Kietis audimo viršeliais. Pustl. 167 75c.
- 25. Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgai gyventume. Pustl. 32 10c.
- 26. Kaip Japonai gyvena dabar. Parašė Dėdė. Pustl. 48 10c.
- 27. Liudvikas Pasteris. Žmonijos geradaris ir Jurgis Stefanonas. Geležinkeliai. Parašė M. Salčius. Su paveikėliais. Pustl. 48 20c.
- 28. Lietuvių - Latvių Respublika ir šiaurės tautų sąjunga. Rinkinių straipsnių ir paskaitų prasytų Dr. Jono Šliupos. Išleista Stokholme 1918 m. Pustl. 162 Kaina \$1.00
- 29. Lietuvos Laisvė. Trumpa peržvalga Lietuvos tautos politikos. Parašė daktaras Jonas Šliupas. Pustl. 47 10c.
- 30. Lietuvos Gaspadinė. Arba pamokinimas kaip valgius gaminti. Parašė Žmona. Pustl. 80 30c.
- 31. Mulkinė ir Mulkytojai. Dviejų veiksmų komedija iš Amerikos Lietuvių gyvenimo. Parašė Knyburys. Pustl. 35 10c.
- 32. Jaunuomenės švietimas kitur ir pas mus. Pustl. 28 10c.
- 33. Naujas Budas Išmokti Rašyti. Sutašė P. Mikolainis. Pustl. 30 10c.
- 34. Pasnikai Lietuvoje. Parašė K. Stiklius. Kaina 05c.
- 35. Pažvelgus Atgal. Socialogiškas Romanas Edwardo Bellamy. Vertė Pranas Šiulelis. Rašėjas įsivaizdina kas bus 2000 m. sukakus, kaip viskas kitaip - automatiškai veiks ir t. t. Pustl. 356. Kaina 1.00
- 36. Prazūvo. Vaizdelis iš gyvenimo. Parašė Karolis Vairas. Kaina 10c.
- 37. Rojus ir Pažanga. Senovės pasakojimai apie rojus amžius ir rojus šalis. Vertė V. K. R. Pustl. 112 35c.
- 38. Šienapūtė. Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaitė, muzika Miko Petrausko. Pustl. 24 10c.
- 39. Trachoma arba sergėkitė akis. Prie šviesos ir kiti naudingi straipsniai. Pustl. 100 15c.
- 40. Visas Svietas. Žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai, statiškos žinios. Sutašė P. Mikolainis. Pustl. 156 20c.
- 41. Zodynėlis, Angliškai - Lietuviškai.

kas. Sutašė kun. P. Saurusaitis. Pustl. 199 35c. Užsiskaitant knygas, kartu reikia ir pinigų prisijusti sekančiu adresu: "SANDARA", Book Dept., 327 E St., Boston 27, Mass.

Pamėginkite naują

Ruffles

Su užregistruotu vaizdženkliais. Patentu. Būre.

Naujame mėlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemalus užmušančios įpatybės šiam vaiste dėtos, su priemaiša priliimiai švelnaus kvapalo.

Ruffles yra labai paveikiantis pleiškanu pašalintojas — begaliniai pulkus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gėmiančiaiypatai.

Aptiekose pasiduoda po 6c. arba atsiuksite 75c., tad atsiusimo per pašta tiesiog iš laboratorijos.

Dantini reikalavimai šitokio pakelio. Žiurekite, kad būtų INKARO vaizdženklis.



Dailės Mylėtojams!

Senai laukiamos komp. M. Petrausko 5-kių metų "Kanklės" jau atspausdintos, kurios galima gauti "Sandaros" Adm.

"KANKLIŲ" KAINA: Puikiai audeklo aparais \$5.00. Tvirtais popiero aparais \$4.00.

"KANKLIŲ" ITALPA TURINYS:

- 1) Aras; 2) Valia, Valužė; 3) Naujoji Gadynė; 4) Kriptišokis; 5) Dainius; 6) Rudens Lapai; 7) Daina be žodžių; 8) Jausk ir Mylėk; 9) Klupakojis; 10) Suktinis-Sokis; 11) Neverkit pas kapą; 12) Vai Nerėia Lauž; 13) Vai ruta rutelė; 14) Kur tas šaltinėlis; 15) Prirodino seni žmonės; 16) Mielasirdystė - Duettas; 17) Spraglių Dainelė - Duettas; 18) Pasaka; 19) Noriktumas; 20) Metai po Metų; 21) Eglė, Žalčių Karalienė; 22) Leidžias Saulelė; 23) Strazdelis; 24) Eisiu Mamei pasakysiu; 25) Valio Dalgelė; 26) Atneša Diedas Kukulį Viedrą; 27) Kur Josi; 28) Sokis - Zaislas - Noriu Miego; 29) Seno Diedelio; 30) De Laimužės; 31) Geisimai ir Svajonės; 32) Jurių Bangos; 33) Jaunoji Lietuva; 34) Pasakyk Lietuva, Mylimoji; 35) Dainuosiu, kad mirė Sukiltų; 36) Kalvis; 37) Kaitink šviesi Saule; 38) Adomo Vargai; 39) Nakties Rasa; 40) Girių Paukšteliai; 41) Skamba Kankliai ir Trimitai; 42) Šia Naktelė; 43) Bernužėlį Nesvalkiok; 44) Suktinis - Sokis; 45) Rudens Melodija; 46) Vakarais; 47) Atėjo Žiemelė; 48) Dainiaus Testamentas; 49) Ilgu, Ilgu; 50) Man Skaudėjo Širdis; 51) Ant Kalno Karoliai Sibavo; 52) Žalioj Lankoj; 53) Kikylis; 54) Laimingas, Didus; 55) Oi, Motute, Ma!; 56) Kaip Skiedra ir Pluta Nemunu Plauke; 57) Gersim, Broliai, Ulevostim; 58) Manequinų Sokis.

Tai yra vienas milžiniškas dailės leidinys, kokio iki šiol lietuvių dar nėra turėję. Kadangi tokio didelio leidinio išleidimas daug lėšavo, tokiu būdu sulgyginus su jo verte, visai mažas skaitlius likos atspausdinti, o pasiduoda labai sparciai ir tikimės, kad greitai laiku gali pritrūkti.

Norinti įsigyti, pasiskubinkite, kol dar nevela. Sykiu su užskaymu pinigų siuksite sekančiu antrašu:

"SANDARA," 327 E St., So. Boston, Mass.

KALEDOMS PRISIARTINANT

Visame pasaulyje yra priimta sveikinti savo gimines, savo artimuosius, didžiųjų švenčių sulaukus. Kiekvienas Amerikos Lietuvis turi savo artimųjų Lietuvoje, kurie su išsilgimu laukia dovanų, laukia gal ir labai reikalingos pašelpos. Ir kaip tik dabar yra laikas pasirūpinti, kad tos mūsų dovanos pasiektų juos dar pirm švenčių. Nebe to dar, kad nebutų reikalinga Lietuvoje ir šiaip paramos, žiemai ateinant, — DAR YRA DAUG TENAI VARGO IR SKURDO, DAR TOLI GRAŽU NEUŽGIJO TOS MŪSU ŽMONIŲ ŽAIZDOS, KURIAS UŽDAVĖ JIEM KARĖ. Taigi mūsų, Amerikiečių, pareiga yra nepamiršti anoj pusėj vargstančių savo giminių.

Dabar kaip tik gera yra proga pasiskubinti su persiuntimu Lietuvon pinigų, nes kursas pinigų yra labai žemas. Maža viltis, kad dar žemiau pultu, bet yra daug galimybių, kad gali pakilti, — TAD KIEKVIENAS, KAS TURI REIKALĄ PERSIŪSTI LIETUVOVON PINIGUS, LAI PASINAUDOJA ŽEMU KURSU dabar jau.

Kad žmonės naudojasi puoliu kuro, matoma iš žemiau paduotos ištraukos iš mūsų knygų, parodančių, kaip su kiekvienu mėnesiu vis daugiau pinigų siunčiama per mūsų Banką. Taip, išsiųsta Lietuvon per BALTIC STATES BANKĄ: 1921 m. sausio mėnesij — 2,530,456 auks.; Vasario mėn. — 2,082,795 auks.; Kovo mėn. — 2,640,861 auks.; Balandžio mėn. — 2,087,633 auks.; Gegužės mėn. — 3,118,044 auks.; Birželio mėn. — 2,501,950 auks.; Liepos mėn. — 4,904,886 auks.; Rugsėjo mėn. — 5,696,650 auks.; Rugsėjo mėn. — 5,114,750 auks. VISO PER 9 MĖNESIUS ISSIUSTA PER MUSŲ BANKĄ I LIETUVĄ 31 MILIONAS 678 TUKSTANČIAI IR 25 AUKSINAI, IR NEI VIENAS SKATIKAS IŠ TŲ PINICIŲ NĖRA ŽUVĖS!

BALTIC STATES BANKAS užtikrina, kad per jį siųsti pinigai kuogreičiausiai pasiekia Lietuvą; BALTIC STATES BANKAS duoda pilniausią garantiją už pinigų cilybę.

Taigi ir gerb. Tamsta pasinaudok tais patogumais, t. y., kursu, kuogreičiausiai ir teisingiausiai BALTIC STATES BANKO patarnavimais ir siųsk pinigų į Lietuvą dabar, kuomet už dolerį gaunama labai daug auksinų.

Adresuokite mums šitaip: **BALTIC STATES BANK** 294 EIGHTH AVE., NEW YORK, N. Y.

DOVANOS!

TIK IKI SAUSIO 1 d.

Kas prisirašys prie Sandaros arba užsiprenumeruos "Sandarą" ir užsimokės iškalno už visus metus \$2.50 nevelėliau, kaip iki 1 sausio, 1922, tai gaus dovanų didelę ir labai puikią knygą "ZMOGAUS PAREIGOS" vertės \$1.00. Tad pasinaudokite šia puikia proga. Siųskite pinigų sekančiu antrašu:

"SANDARA" 327 E Street, So. Boston, Mass.

Žiemos Vakarams

Knygos!

Sulaukus šaltos žiemos vakarus kiekvienas žmogus praleidžia namuose. Tad, kad nepraleisti juos veltui, ir kad įsigyti dvasinio peno, patartina perskaityti šias knygas:

ZMOGAUS PAREIGOS, didelė knyga iš 245 puslapių, kurioje nurodoma, kaip reikia žmogui gyventi. Kaina \$1.00

SVETIMOJ PADANGĖJ PASAULIO VERPETUOSE. Eilijų knyga, didelio formato, 200 puslapių, kurioje telpa daug linksmų dainelių. Kaina \$2.00

"AIDU - AIDUŽIAI", ką-tik gavamė iš Kauno, Fausto Kiršos, gyvenimo poeto eilijų knyga, virš 100 eilijų, 111 puslapių. Kaina 20c.

VISAS SVIETAS: žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai; kiekvienam naudinga knygutė. Kaina 20c.

DANGAUS AUKSTUMAS IR ZMOGAUS SENUMAS. Labai žingeidi knygutė, su daug paveikslų ir eilėmis "Anykščių šilelis", 150 puslapių. Kaina 20c.

ANDERSONO PASAKOS. Puiki pasakėlių knygelė su paveikslais, labai naudinga priaugantiems jauniui. Kaina 30c.

TRACHOMA. Nurodoma, kaip sergėti akis, ką visiems reikia žinoti. Kaina 15c.

LIETUVOS GASPADINĖ. Kiekvienai moteriai ar merginai reikia perskaityti. Kaina 10c.

Patariame kiekvienam sandariečiui arba "Sandaros" skaitytojui šias knygas įsigyti. Taigpi turime Lietuvos laikraščius, "Lietuvos Ukiniuką" ir kitų, kurie pasiduoda po 5c. Reikalavdami sykiu siųskite ir pinigų.

"SANDARA," 327 E Street, Boston 27, Mass.

Laiškai Lietuvon

Kam rašyti laiškus Lietuvon ant prasto popiero, kadangi "Sandaros" Administracijoje galima gauti puikių laiškam popierių su gražiomis kvietkomis ir puikiausiomis eilėmis, kurias dabar atspausdinome. Kaip va: **LINKIU JUMI LAISVOS LIETUVOS; I TĖTYNĖ; MUSŲ VILNIUS; PASVEIKINIMAS (Lietuva Tėvynė Musu); ATMINIMAS LIETUVOS; SKUBĖKI LAIŠKELI; PAS GIMINES; PAS TĖVUS; PAS BROJ.** Visi laišškai su naujausiomis eilėmis pasiduoda po 5c., 12 už 50c. Daug imant duodame mošimtį. "SANDARA," 327 E Street, So. Boston, Mass.

Skaitykite Ir Platinkite

TĖVYNĖS GYNĖJŲ — ŠAULIŲ LAIKRAŠTĮ "TRIMITA" "TRIMITA" leidžia Lietuvos šaulių Sąjunga, kuriai rūpi ne bet kuriu atskiru partijų ar luomu reikalai, bet Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės gynimas ir demokratinio jos surėdymo tobulinimas ir stiprinimas. "TRIMITAS" teikia daug žinių iš Lietuvos, pasaulio gyvenimo. Jame aiškiai ir vaizdžiai nušviečiama Lietuvos vidaus ir tarptautinė padėtis. "TRIMITAS" deda eileraščius, apysakėlių, vaizdėlių iš šaulių kovų už nepriklausomybę, politinių ir mokslinių straipsnių ir šiaip daug gražių pasiskaitymų. "TRIMITAS" eina kartą į savaitę, 32 puslapių knygelėmis. Jo kaina Amerikoje: metams 4 doleriai; atski-

ras numeris 10 centų. Lietuvoje: metams — 96 auksinai; atskiras numeris 2 auksinai. **BROLIAI AMERIKIEČIAI!** Jums, už jurių-marių gyvenantiems, "TRIMITAS" geriausiai pasiūks padėtį mylimos tautos Tėvynės, dėl kurios gerovės jusų širdys taip jautriai plaka. Tad išsirašykite "Trimitą" sau ir išrašykite savo giminei Lietuvoje. Tuojaus pasiūskite laiškėlį "TRIMITUL" pranešdami savo adresą. Vieną mėnesį — 4 numerius, — siunčtinėsime "TRIMITA" dovanai, kad galėtumėt su juo susipažinti. O turime vilties, kad susipažinę panorėsite, kad Jūsų namų nuolat lankytų "TRIMITAS." Laiškus ir pinigų reikia siųsti tokiu adresu: "TRIMITO" ADMINISTRACIJAI, Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 26,

Lietuviai Amerikoje

AKRON, OHIO.

Lapkr. 17 d. užtikęs beslan-
kiojantį Akrono J. Vasiliauską,
Susivienijimo L. R. K. A. pir-
mininką, A. Peleckas prispyrė
jį, Vasiliauską, kad jisai ateitų
į mitingą S. L. R. K. A. 178 ku-
pos, kuris turėtų būti lapkr. 20
d., 1 val. po pietų, šv. Petro Lie-
tuvų Bažnytinėje svetainėje ir
pasiaikintų jam užmetamomis
neteisybėmis, ypačiai apie pa-
skolintus S. L. R. K. A. 40,000-
00 L. A. P. Bendrovei. Vasi-
liauskas, prispirtas prie sienos,
noroms - nenoroms atėjo į mi-
tingą. Kadangi daug buvo gir-
deta apie Vasiliausko darbus,
tad ne vien S. L. R. K. A. nariai,
bet ir pašaliniai norėjo Vasi-
liauską pamatyti, kaip jisai at-
rodo. Bet dauguma jo nepama-
tė: Mat Vasiliauskas pavėlavo
ateiti į laiką, tad kai kurie ne-
sulaukdami nuėjo namo. Bet
kurie laukė, tiems teko progą
matyti, kaip J. Vasiliauskas su-
siriezdamas viską kraipė.

S. L. R. K. A. 178 kuopa pa-
statė J. Vasiliauskui atsakyti į
16 klausimų.

Pirmą klausimą davė S. Ro-
davičia, į visus kuopos klau-
simus Vasiliauskas atsakė visai
nesirūšiančiai su tema. Pav., jei
Vasiliausko klausia, kodėl S. L.
R. K. A. skolino \$40,000.00 ant
mažai vertos farmos, Vasiliaus-
kas atsako, kad "Garso" redak-
torius gerai redaguoja laikraš-
tį "Garso". Kuopa klausia:
Kodėl S. L. R. K. A. skolinga
\$40,000.00 už 6 nuosimtį ben-
drovei ant mažai vertės farmos
Akrone, kuomet Akrono skoli-
nant pinigų ant namų ir farmų
galima gauti 8 nuosimtį ir dar 5
nuosimtį premium'o — tad del-
ko daro skriaudą Susivienijimui
teimdamas mažą nuosimtį?
Vasiliauskas atsako, kad viskas
pas jį esą tvarkoje ir teisingi
žmonės bereikalo ant jo užsi-
puola. Ir taip ant visų klau-
simų išsiskandant atsako: už-
užklausa vieno, jisai atsako ki-
ta.

Tad dar kartą akroniečiai per-
sitikrino apie J. Vasiliauską ir
jo gerus žmones, kad jie yra blo-
gos valios žmonės.

Po mingo Vasiliauskas ragi-
no, kad rašytųsi į S. L. R. K. A.
Mat, svetainėje buvo ir pašalinių
žmonių, nepriklausančių į S. L.
R. K. A. Tada atsiliepė pažnan-
gus žmogus, J. Noreika: Kaip
mes galim rašytis į S. L. R. K.
A., kad pirmininkas taip meluo-
ja ir \$40,000.00 dol. Susivienijimo
pinigų kuo ne visus pražū-
dė. Tada 178 kuopos pirm.
žemaitis su savo klapčiu J. Se-
bestinu pripulė Noreiką sta-
tydyti, vienok po mingo kožnas
turėjo tiesą išreikšti savo mi-
niti, tada ir Noreika nenusimi-
nė: jo išmintingą kalbą parėmė
kiti. Tada J. Žemaitis pamatė,
kad čia ne jisai bosas, tuokart
nosį nuleidęs atitraukė. Žmo-
nės išsiskirstė namo.

Dabar tad ir užia Akrono lie-
tuviai: o tai tokių melagių nė-
sam savo amžiuje matę! Juk
toji farma musų mieste, mes
ant jos vasarą laikome piknikus,
matom gerai, žinom, kokia pre-
kė, arčiau miesto lotus agentai
pardavinėja, ir kaip Susivienijimas
galėjo tiek pinigų ant tos
farmos duoti!

Amerikos - Lietuvių Pramo-
nės Bendrovė buvo neteisėtai ap-
skundžiusi g. kun. Janušą teis-
man. Teismas buvo lapkr. 14 die-
nų. Teismas išklaudęs abi pu-
si, išdavė nuosprendį, kad skun-
dejas — A. L. P. Bendrovė —
yra kalta neišpildyme kantrak-
to parduodant namą kun. Janu-
šui už nesudėjimą tučių sutroms

ir vandeniui, ir tokiu budu kun.
Janušas lieka savininkas pirktro
namo ir A. L. P. B. turi teismo
lėšas užmokėti. Reiškia, bendro-
vė provą pralošė.

Akronietis.

WORCESTER, MASS.

"Aušrelės" koncertas Pavyko.
Lapkričio 13 d., 8 val. vakare,
A. O. H. svetainėje buvo senai
lauktas "Aušrelės" chorų kon-
certas. Šis koncertas, galima
sakyti, buvo vienas iš geresnių,
įspudingesnių koncertų todėl,
kad šio koncerto programos bu-
vo labai įvairūs. Žmonių buvo
pilna salė, suvirš 4-rių šimtų
žmonių.

Programai prasidedant "Auš-
relės" mažųjų vaikučių choras,
publikai pritariant, sudainavo
"Lietuva, tėvyne mūsų," paskui
"Lakštingalė," (Simkaus);
"Birutė," "Kiškėlis," (M. Pet-
rausko); p-lė: V. Gužauskaitė,
maž. choro narė, sudainavo solo
"Geismai ir svajonės," (M. Pet-
rausko); p-lė J. Svederskaitė,
piano solo, "Flying spray" ir
"Caprice Bohemienne;" šios abi
jaunos mergaitės gavo didelius
apdovonus ir gyvų gėlių bu-
kietus. Mažųjų choras taipgi
labai puikiai sudainavo, publika
privertė pakartoti dainavimą.
Žodžiu sakant, mažųjų aušrelie-
čių choras rado didelės simpati-
jos publikoje. Garbė tam ma-
žyčių chorui, taipgi garbė mo-
kytojai to choro, p-lėi Juzei
Rauktytei, kuri į kelias savaites
taip puikiai išlavino mažųjų
chorą dainuoti.

Didysis "Aušrelės" choras
taipgi puikiai sudainavo. Vurų
ir merginų, paskiri chorai taipgi
neblogai sudainavo. Vurų
oktetas labai gerai pasirodė.

Apart to, dar buvo solistų: te-
noras Petras Skrickis, p-lė J.
Mitrikaitė, soprano; p-lė J. La-
šaitė, soprano. Visiems stob-
tams pavyko neblogai atlikti sa-
vo roles. Publika nesigailėjo ap-
dovonų mūsų gabiams daini-
ninkams, ypatinai p-lėi J.
Mitrikaitėi, kuri vos tik pasiro-
dė tarpe vietos solistų, daininikų,
bet savo pirmu pasirodymu
jau savo švelniu balseliu žavė-
jo publiką. P-lė J. Lašaitė, iš
Ntw Yorko, taipgi sudainavo
puikiai. Na, apie Skrickį tai
jau nėra nė kalbos, jis visada at-
sižymi.

Dainos buvo įvairi kompozit-
orių: M. Petrausko, Simkaus,
Brazdžio, Tallat-Kelpša, Nesler-
io. Šis koncertas pavyko visai
gerai publika likos patenkinta
ir "Aušrelės" chorai bus paten-
kinti, nes liko gerai pinigų nuo
šio koncerto parengimo.

Dabar aušreliečiai lavinasi
prie kito milžiniško koncerto,
rengiamo Y. M. C. A., kuriame
dalyvaus įvairių tautų chorai.
Worcesteryje švedai turi ge-
riausius chorų; bet aušrelie-
čiai mano konkuruoti švedus.
Lapkričio 11-tą d., vakare "Auš-
relės" chorą atlanke prof. Lamb,
kuris yra galva komiteto pri-
rengimui busiančio tarptautinio
koncerto. Prof. Lamb išbuvo
visą laiką iki choras užbaigė sa-
vo praktiką ir po to šis svetos
prabilo į choristus, reikšdamas
didelės pagarbos chorui ir gėrė-
damasis lietuvių muzika ir gra-
žioms dainelių melodijomis.
Prof. Lamb pasakė: "I-am po-
sitivity sure that you will be
one of the best chorus in that
great concert!" Daug kompli-
mentų prof. Lamb. suteikė
"Aušrelės" chorui.

Valio "Aušrelės" chorui ir jo
gabiam mokytojui, Jonui Dir-
veliui.

M—tis.

A.L.T.S. REIKALAI.

PROTOKOLAS.

(Tęsa nuo 2 pusl.).

VIII. Švietimo Reikalai.

1. Surengti Sandaros Apšvie-
tos savaitę — 40 kp.

2. Paruošti Sandaros kuopoms
paskaitas tokioje formoje, kad
patys kuopų nariai galėtų jas
perskaityti susirinkimuose —
7 kp.

IX. Viduriniai Organizacijos Reikalai.

1. Centro Valdyba turi laikyti
bent du savo posėdžius per me-
tus — 7 kp.

2. Daugiau rūpintis savais rei-
kalais, ne kaip kitų — 7 kp.

3. Sekantį Seimą rengti Pitts-
burgh'e — 7 kp.; vienoje vaka-
riniuose valstijų — 18 kp.; Wor-
cesteryje — 16 kp.

X. Vidurinės Sriošės Klausimai.

1. Jungti vidurinės sriošės
spėkas į vieną centrą (T. M. D.,
pašalpinės dr-jos, klubai, etc.)
— 18 kp., 35 kp.

Rengimą švietimo Savaitės
pavesta Centro Valdybai su Ap-
švietos Komisija.

Nutarta įsakyti Apšvietos
Komisijai paruošti eilę paskai-
tų.

26) Skaitytas raportas Ap-
švietos Komisijos ir vienbalsiai
priimtas.

27) Užtvirtinimas Centro
Valdybos. A. L. T. Sandaros
Centro Valdybos 1922 m. 8-tas
Seimas užtvirtino šias ypatas:
pirmininku — V. K. Račkauską
iš New York, N. Y.; vice-pirm.
— A. J. Gotautą iš Worcester,
Mass.; sekretorium - adminis-
tratorium — K. J. Paulauską iš
So. Boston, Mass.; išdinininku —
K. Pratapą iš So. Boston, Mass.;
įždo globėjus — Juzę Rauktytę
iš Worcester, Mass., Izabelę Sa-
viloniūtę iš Newton Upper
Falls, Mass., K. Sidabrą iš Cam-
bridge, Mass.; redaktorium už-
girtas gerb. V. J. Šliakys

28) Vice-pirmininkas užgir-
tas generaliu organizatorium.

29) Rekomendavimui įvairių
komisijų paskirta S. Mockus, K.
J. Paulauskas ir A. J. Gotautas.

30) Skaitymas Seimo pasvei-
kinimų. Pasveikinimo telegram-
mas nuo "Dirvos" Redakcijos ir
Adm. 35 kp., Racine, Wis. na-
riai: Pilipavičius ir M. Kaspai-
raitis po 2.00; S. Palionis So.
Boston, Mass. su auka 5.00; B.
Visminas Cambridge, Mass su
auka 10.00; A. L. T. Sandaros
5-ta kuopa 15 dol. Po 2 dol.: F.
Ginkus, K. Keidošius, T. Lubie-
kas. Po 1 dol.: P. Jaras, T. Bal-
čiunas, F. Čepulis, T. Galinaitis,
T. Gutauskas, K. Pečkis, J. Ba-
joras, T. Mačiulaitis, A. Kure-
laitis, S. Levonavičius. Viso 31
dol. 7 kp., So. Boston, Mass. su
auka 10 dol. nariai:

S. Jokubauskas	6.00
V. P. Jankauskas	15.00
Fel. Simanavičius	5.00
K. J. Paulauskas	5.00
M. Petrauskas	3.00

Po 2 dol.: J. Tribulauskas, S.
Mockus, S. Norkunas, F. Žer-
diackas, V. J. Šliakys, K. Vilei-
šis, M. Nesiackas, A. Bendorai-
tis, A. Juodgudis, A. Naujokai-
tis, K. Žibikas, A. Rasimas, A.
Klimarauskas, V. Barevičius, A.
Kairys, Kaz. Sungaila, Kaz. Pra-
tapas, Z. Dzadulionis (Lowell,
Mass.), A. Mockevičius, A. Ivaš-
kevičius.

Po 1 dol.: P. Stanis, P. Navic-
kas, J. Šaltis, M. Biekša, D. Ša-
palius, K. Gaidys, M. Vilkaus-
kiūtė, P. Peldžius, P. Simanavi-
čius, A. Sinkevičius, J. Palaima,
Kaz. Kinderavičius, P. Jankaus-
kas, J. Dragašius, J. Lekys, F.
J. Žiuris. Viso varde 7 kp.
\$102.00.

Svečiai atsilankė į šią sesiją:
A. Vainorius, P. Simanavičius,
J. Tribulauskas, J. A. Žardec-
kas. Sesija užsibaigė 5:15 val.
vakare, nutarta susirinkti į 5-tą
sesiją lapkričio 26 d., 10 val. ry-
te.

SESIJA V.

Sesija atidarė pirm. A. B.
Strimaitis 11:10 val. ryte.

31) Vardošaukis delegatų; į
šią sesiją neatvyko S. Norku-
nas, M. Biekša.

32) Rinkimas pastovių komi-
sijų: Įstatų komisija: F. Žiuris,
S. E. Vitaitis, V. J. Šliakys. Ap-
švietos komisija: K. S. Karpa-
vičius, Dr. Drangelis, V. S. Jo-
kubynas. Kontrolės ir Biznio
komisija: S. Mockus, S. Joku-
bauskas, P. Bolys.

33) Skaitytas laiškas nuo Dr.
Zimonto su tulais išsireiškimais
organizacijos reikaluose, laiškas
priimtas.

34) Skaitytas laiškas nuo Lie-
tuvos atstovo, gerb. Čarneckio
su užkvietimu dalyvauti tarp-
srioviniame susivažiavime lap-
kričio 30 d., New Yorke. Nutar-
ta imti dalyvumą susivažiavime
ir išrinkta atstovauti: P. J. Žiu-
ris, A. Ivaškevičius ir V. J. Šlia-
kys.

Svečiai šion sesijon atvyko:
J. Palionis, F. Janulevičius, A.
Bendoraitis. Sesija užsibaigė
12:45 val. diena.

SESIJA VI.

Sesija atidarė Seimo pirminin-
kas A. B. Strimaitis 2:15 val. po
pietų.

35) Paimta apkalbėjimas šau-
kiamos tarpsriovinės konferen-
cijos ir palikta delegacijai, kad
ji savo nusistatymu koordinuo-
tos su Sandaros Seimo rezoliucij-
jomis ir organizacijos princi-
pais.

36) Pakeltas klausimas, kaip
sandariečiai turi atsinešti į Liet.
Piliečių Sąjungą? Nutarta šį
dalyką palikti iki komisijai su-
teiks raportą sugrįžus iš konfe-
rencijos.

37) Skaitytas laiškas P. Si-
manavičiaus su tulais reikalavi-
mais, tas palikta Administraci-
jai su C. V. žinia.

38) Sekantis IX Seimas di-
džiuma balsų nutarta laikyti
Pittsburgh, Pa.

39) Skaitytas pasveikinimo
laiškai: P. Simanavičius su au-
ka 4.00; P. Jasutis su auka 10-
00; 19 kp. nariai, Newark, N.J.:
A. Žiugžda 3.00. Po 2.00: V.
Lazdynas, M. Truska, J. Krali-
kauskas; po 1.00: P. A. Lukšis,
S. Grodis, M. Dvareckas, G. M.
Moron, A. Pempė, F. Faltinai-
tis. Pasveikinimas nuo Baltic
States Finance Corp. darbinin-
kų su auka 15.00. Augustas
Jankauskas (ne sandarietis) au-
ka 5.00; O. Jurėnienė su auka
2.00; Lithuanian Agency, A.
Ivaškevičius su auka 20.00; 34
kp.; nariai: F. A. Sakaitis 2.00;
po 1.00: T. Gužauskas, A. F.
Gedraitis, J. Urbonas; 10 kp. na-
riai, New Haven, Conn.: po 1.00:
J. Masiliauskas, J. Sukauskas;

po 50c.: A. Alksninis, J. Trečio-
kas, A. Žimkus, J. Makarevi-
čius; po 25c.: K. Balčiunas, K.
Matuzas.

40) Skaitytas protokolai V-os
ir VI-tos sesijų, priimti su ma-
žais pataisymais.

41) Seka trumpos prakalbė-
lės naujos Centro Valdybos: pir-
mininko V. K. Račkausko, vice-
pirm. A. J. Gotauto, sekr.-adm.
K. J. Paulausko, "Sandaros"
red. V. J. Šliakio. Visi pasiž-
da dideliu partijos darbu ir
sykiu kviečia visus sandarie-
čius į vieną didelį, bendrą dar-
bą.

42) Pirmininko pakviesti visi
delegatai ir svečiai sustoja, iš-
reiškia pagarbą žuvusiems už
Lietuvos Laisvę.

43) Prakalbėlė Seimo vedėjo
su padėka visiems atstovams už
ramų užsilaukimą ir nuoseklų
svarstymą organizacijos reika-
lų.

44) Prakalbėlė Seimo rengėjo
S. Mockaus su padėka atstovams
už atsilankymą Seiman ir pim-
sėdžiams už taktinę Seimo ved-
imą.

Svečiai į šią sesiją atvyko:
J. Jurėnienė iš Norwood, Mass.,
A. Vainorius, A. Klemerauskas,
Z. Usevičius, P. Simanavičius,
S. Jokubauskas, V. S. Jokuby-
nas ir p-lė Juzė Rauktytė iš
Worcester, Mass., A. Rasimavi-
čius, J. Bulskis, K. Sungaila, J.
Tribulauskas, p-lė P. Jurgeliutė,
iš New Yorko, p-nia Gugienė, iš
Chicago, Ill. ir S. Michelsonas,
"Keleivio" red.

35) Pirmininkas pakvietė Iž-
do Globėją, p-lė Juzę Rauktytę
ir visi atstovai sustoję Seimą
užbaigė su Lietuvos himnu —
Lietuva, Tėvyne Musų ir tuomi
Seimas užsibaigė lapkričio 26 d.,
5-tą val. vakare.

Seimo vedėjai:
Pirm. A. B. STRIMAITIS,
Pagelb. S. MOCKUS,
Sokr. K. J. PAULASKAS,
Pag. V. M. ČEKANAUSKAS.

Seimui Prisiųstos Aukos:
Paskolos notų sugražint. \$160.00
Spaustuvės skolų išmok. \$435.50
Sand. Politiniam Fond. . . 50.00

Seimo atstovai suaukojo San-
daros Politiniam Fondui sekan-
čiai:

A. Ivaškevičius	\$20.00
Komp. M. Petrauskas	10.00
Ant. Mikalauskas	10.00
Jonas Sekys	10.00
V. K. Račkauskas	10.00
A. B. Strimaitis	5.00
V. J. Šliakys	5.00
V. M. Čekanauskas	5.00
A. Juodgudis	3.00

Po 2 dol.: Vincas Galubickas,
A. Klimarauskas, K. J. Paulaus-
kas. Po 1 dol.: St. Mockus, A.
Kriaučialis, Ant. Mockus, A.
Krušinis, J. M. Neveckas, K. Ži-
bikas, K. Vileišis, Jonas Peža,
K. Sungaila, J. Šaltis, J. A. Pa-
laima, J. Žukauskas, V. P. Jan-
kauskas, K. Pratapas, M. Biek-
ša. Viso Fondan pasidarė \$150-
00; viso aukų atėjo \$745.50.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

WORCESTER, MASS.

"Dvikojis Katinas" Scenoje.

Lapkričio 17 d., 1921 m., Lie-
tuvų svetainėje, 29 Endicott g-
vės, buvo sulošta 3-jų veiksmų
komedija "Dvikojis Katinas".
Veikalas labai gražus ir tinkan-
tis lietuvių scenai. Apart loši-
mo buvo dar pamarginimų dai-
nių. Lošimą išpildė Am. Lietu-
vių Tautinės Sandaros 16-tos
kp. teatrolio skyriaus lošėjai.
Veikiančios ypatos: Rožytė
Trumpickaitė — Juzė Rauktytė;
Agota, jos motina — Ona Šar-
kaitė; Tamošius, jos tėvas —
Bolys Mingilas; Jonas Gudruo-
lis, jos mylimasis — Vl. M. Če-
kanauskas; Pilypas Gaudišius,
turtingas pirklys — Ant. Go-
tautas; Daktaras Sveikata —
Kazys Budinavičius; Jackus,
Trumpickų tarnas — Feliksas
Sklutaus.

Dainas išpildė sekanti dai-
nininkai: tenoras, P. Skrickis
solo "Oi tai dėkui motinėli" ir
"Žalioj lankoj - lankuzėlėj," p-
lė J. Lašaitė "Liepa"; p-lė Gu-
žauskaitė "Kur josi," p-lė J.
Timinskaitė "Dainius;" p-lės J.
Mitrikaitė ir M. Montviliūtė du-
etą "Bright summer" ir "Sesu-
tėle." Pianu akompanavo p-lės
M. Abračiškaitė ir Juzė Rauk-
tytė.

Šis vakaras buvo labai gra-
žus ir ganėtinai smagus, tik gai-
la, kad tą vakarą oras labai pra-
stas buvo, lietus kaip iš maišo
pylė, tas daugelį žmonių sulai-
kė, bet kurie atvyko į šį vaka-
rą, buvo užganėdinti vakaro
programu. Manoma, kad pa-
rengimas to vakarėlio gerai ap-
simokės, gal but, kad keli dola-
riai dar liks kuopai. Reikia pa-
stebėti, kad vietinė A. L. T. San-
daros kuopa turi gerų lošėjų,
 kuriems vadovauja taipgi geras
lošėjas, scenos mėgėjas ir keliu
teatrališkų veikalų autorius B.
Mingilas. Lošėjai, galima saky-
ti, visi gerai lošė, išskiriant
Joną Gudruolį, kuris praščiau

pasirodė gestikoje, buvo tikė-
tasi iš jo daugiau; turbūt nepratęs
meilės rolę lošti. P-lė J.
Rauktytė stebėtina puikiai lo-
šė, užtat jina didžiausį glėbį
gyvų gėlių gavo.

Sandariečiai beabejonės pa-
rengs daugiau panašių vakarų,
nes spēkų pas juos matomai y-
ra gana daug, nes ne lošėjų, nė
orkestros nereikia samdyti, iš-
skyrus orkestros lyderį, Joną
Dirvelį, šiaip jau muzikantai,
dainininkai ir lošėjai yra. Lin-
kėtina pasisekimo sandariečiams
ateityje.

Meškučių Vaikas.

SUSIRINKIMAI.

PITTSBURGH, PA.

Susirinkimas.

A. L. T. S. 43 kuopos susirin-
kimas bus gruodžio 11 dieną, 2
val. po pietų, Lietuvos Sunų na-
me, 818-20 Belmont St., N. S.,
Pittsburgh, Pa.

NEW BRITAIN, CONN.

Susirinkimas.

32 kuopos susirinkimas įvyks
gruodžio 11 d., 1921, 2 val. po
pietų, Lietuviškoje svetainėje,
354 Park St. Todel, gerbiamieji
nariai, malonėkite atvykti į virš-
minėtą susirinkimą, nes daug
svarbių dalykų turėsime aptarti.
Ir atstovas, katras A. L. T. S.
Seime dalyvaus, daug svarbaus
paaiškis. Todel neatbutinai vi-
si nariai turitė ateiti. Ir katrų
mokestis pasibaigė, tie malonėki-
te užsimokėti, nes jau paskutinis
mėnesis š. m., tai turime visi at-
silyginti su mokesčiais ir kuo-
pa mus turės su Centru išsily-
ginti. Taipgi kviečiame ir nau-
jų narių prisirašyti prie šios
brangios organizacijos.

Rašt. Jurgis J. Kadziauskas.

LAWRENCE, MASS.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 12 kuopos
susirinkimas įvyks gruodžio 11
d., Urbšo ir Ko. kontore, 2 val.
po pietų.

Gerbiami sandariečiai! mal-
nėkte visi koskaitlingiausia su-
sirinkti, nes bus kuopos valdy-
bos rinkimas ateinantiems 1922
metams. Taipgi bus musų dele-
gato paaiškinta apie buvusio
Seimo nuveiktus darbus, kurie
yra be galo naudingi.

Po susirinkimo vakare įvyks
A. L. T. Sandaros 12 kuopos
prakalbos L. Ukėšų klubo sve-
tainėje. Kalbės drg. Gotautas.

Rašt. F. A. Krenčavičius.

UNION CITY, CONN.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 57 kuopos
susirinkimas įvyks gruodžio 11
d., 2 val. po pietų, Linden Park'e.
Gerbiami sandariečiai ir sanda-
rietės! atsilankykite, nes susi-
rinkimas bus metinis ir turėsi-
me išrinkti ateinantiems me-
tams valdybą. Taipgi, gerbiami,
kurių užvilktą mokestis, mal-
nėkite ateiti ir užsimokėti, ki-
taip bus sulaukytas laikraščių. Ir
turim daug kitų svarbių dalykų.
Kviečiame visus atsilankyti ir
naujų narių nepamirškite po-
drauge atstivesti.

Kuopos rašt. F. Vilkas.

KALĖDŲ DOVANOS.

Sulaukus Kalėdų, vieni ki-
tiems siūčiame dovanas iš-
reikšdami savo draugiškumą.
Tad patariame visiems sandarie-
čiams ir "Sandaros" skaityto-
jams suteikti savo draugams Ka-
lėd

VYČIŲ "BURDINGBOSIS" SUSIMAIŠĖ.

Amerikos lietuvių tarpe, ne-lyginant maras po lytaus, orga-nizuojasi vyčiai, kurių tikslas ir siekiai: kovoti prieš progresyvi, nežiurint, kokios sriovės, lietu- vių judėjimą. Tamsūs gaivalai, kuriuos auklėja Romos agentai, deda paskutines pastangas, pri- sidengę Lietuvių Tautos obalsiu, pavergti išeivių jaunomenės dvasią, apdumti neparengėjusi- ems pasaulio šviesos jaunuo- liams akis; užkrėsti klerikalish- kų nuodų mikrobais lietuvių jaunuolių širdis! Ir jeigu vyč- iams pavyko atsiekti tikslas, nuodai pereitų sekančias kar- tas.

Kad užkurtus Romos agentų darbo vaisiams (vyčiams) kelią, kiekvienas lietuvis ir lietuvi, ku- rie stoja į mušį prieš Lietuvos Tautos nevidonus, norintys su- naikinti Lietuvių Tautą, išplėsti Jos gyvybę — širdį, pakrikdyti lietuvius amžinai, drįsta per- spėti išgamas! Tų lietuvių dar- bas brangus!... Viltis, jog jų dar- bo vaisiai — idealas Lietuvių Tautai — gentkarčių gentkar- tams!

Matydamas piktus vyčių dar- bus, kurie kenkia Lietuvių Tau- tos atgimimui, parašiau straips- nelį. Straipsnelis yra įdėtas "Sandaros" num. 42-me, š. m. Žinoma, tame rašte pasakyta tei- sybė, nes gerai prisizūrijęs, iš- tyres faktus rašiau. Vienok vy- čiams ir sulenkėjusiems lietu- viams it žarijų papilta po ba- som... Mat teisybė karti. Vy- čiai, netekę samonės, nepajėgė atmušti smugį. Už juos, "Vy- čio" num. 17 (III), žargoną pri- rašė vyčių "burdingbosis." Ant žemaitis, pas kurį dabar "susie- dauja" vyčių centras. Tas žmo- gus, teisybę sakant, ne tik juo- kingai giriasi "gražiais" spau- dos darbais, kiek daug "auka- vęs" Lietuvai, bet, susimaišęs, purvais drabsto "Sandaros" re- daktorių! Tai silpnapročio dar- bas, kuris berašydamas taip su- simaišė, jog neatminė, kas rašė prieš vyčius, ir kam atsakyti. Voras užsuko ant vyčių tinklą, susekė jų slaptas, už tai koliot "S." redaktorių gali tamsus vy- čių "burdingbosis" ir vyčiai. Biauirus cinizmas!

Kad vyčių "burdingbosis" ne- samonių prižagariojo apie "San- daros" redaktorių ir dar šimtą kartų daugiau primelavo "eks- tra," tai negalima tylėti. Vy- čių "burdingbosis" sako: "Protinas pramonikas ne- varo atėjusio krautuvėn žmo- gaus, jei jis nėra lietuvis. Ne- varau nė aš. Delto, dabartinė Vyčių įstaiga plačiai žinoma pir- miausiai tarp lietuvių, paskui tarp čekų, lenkų, anglų ir k., nes spaudos darbas buvo ir yra gra- žiai atliekamas."

Taip, doleriai Suvienujų Val- stijų respublikoje vieni pinigai, ant kurių ir lietuvis, ir čekas, ir lenkas, ir anglas stato gyveni- mą. Todel žemaitis butų "ste- buklingas," jeigu neimtų Ame- rikos dolerius, o tik imtų susi- bankrutijusių lenkų markę, ku- rios kaina dabar žemiau zero.... Žinoma, delto nėra kalbos, bet reikia pasakyti faktą, kuris palie- cia žemaitis, kaip lietuvi, nevidoningumą prieš Lietuvių Tautą.

Nekartą teko turėti (man) rankose p. žemaitis išmokėjimų kvitas, "kostumerių" "bilas" ir laiškas konvertus, ant kurių kampų yra išspausdinta lenkų varnos paveikslas. Ką tai reišk- ia? Tas parodo ženklą, po kuriuo slepiasi žemaitis, ir vy- čiai. Gal lenkai patriotas sakys, jog tai daroma del biznio? Jei- gu taip, tai kodėl lietuviams ne- padaroma laišku kampai su Lie- tuvos vėliava? Kodėl Amerikos, po kurios vėliava gyvename, ne-

ra tautiško ženklą? Juk iš šitų žmonių, kaip patį žemaitis pri- sipažįsta, daroma nemažas biz- nis. Štai kur šuo pakastas. Vi- šų kitą tautą, kartu ir lietuvių, vėliava "neaiški," nebrangi taip, kaip lenkų! Šiuos faktus žem- maitis neužginčys, nes esu pri- sižiūrėjęs, ištyręs ypatiskai. Jeigu dabar žemaitis, išlindęs iš po lenkų varnos sparno, "pa- gerbė" Lietuvių Tautą, brangi- na ją, kaip kad kiekvienas lie- tuvis, kuriam brangi Lietuvių Tautos idėja, tai labai gerai. Bet nėra vilties iš vilko mėsos gauti.

Apie tai, jog ž. spautuvėje "gražiai" (ž. taip giriasi) spau- dinamas "Vytis" ir kiti spaudos darbai, kurio darbo kitos spau- stuvės "neatlieka," "nepažaro," atsakyti nėra į ką, nes tokiu pa- sigyrimu ž. pats užsiduoda per burną... "atvirame laiške."

Apie darbininkus, kurie bu- vo išstatyti "Vytyje" ir kurie kaip ž. sako, "lietuvių kalbą mo- ka geriau, negu "Sandaros" re- daktorius," sakau teisybę, kad tie darbininkai nemoka lietuvių kalbą, nė kalbos... nes vienas, kuris nesimokinęs lietuvių kal- bos, neturi praktikos lygint ra- šą; o antras, kuris yra ž. sunus, nemoka viso dešimtis žodžių iš- tarti, apie rašto pažinimą lietu- vių kalbos nėra kas sakyti, nes lenkų parapijos mokykloje mo- kytas, lenkiškai ir moka... Šitą faktą, nors ir daugiau meluotų žemaitis, negali užginčyti, nes ž. sunus, Pajauskas, kaip ir žem- maitis, gerai žinomi.

Daugiau vyčių "burdingbo- sis" giriasi, kad "suorganizavo" N. P. S. P. M. parapiją ir dien- raštį "Lietuva." Labai gerai ž. padarė kam nors, bet tik ne Lie- tuvai, nes švenčiausių panų pa- rapijos nieko negelbsti Lietuvių Tautai — tai Romai pagelba... Gi dienraščio "Lietuvos" "orga- nizavimas" ž. pastangomis vel- tulos, kadangi nusipirkė bendro- vės šėras \$10.00 vertės, tai men- kiekis, jeigu tik del priežasties tos, kad prisidėti prie tų gaiva- lų, kurie duobę kasė "Lietuvai". Ž. irgi "Lietuvos" duobkasis bu- vo... Patvirtina ž. kalba, kurią ypatiskai iš jo lupų girdėjau. Paskui ž. žodžiai darbu įvyko. Vieną kartą "Lietuvos" spau- stuvė buvo užimta spausdinimu kurių vertė (visas darbas) buvo \$30.00. Žinoma nepriimti spau- dos darbų butų skriauda. Dar- bas buvo priimtas ir buvo žinia, kad bus padarytas. Pradedant dirbti sugedo mašina, o darbas greitai turi būti gatavas. Taip atsitikus, "Lietuvos" spautuv- ninkai buvo priversti darbą duo- ti į žemaitis laužą... žemaitis apsiėmė išspausdinti, neturėda- mas modernišku mašinu, taip il- gai reikėjo tą darbą dirbti, kad iš "Lietuvos" administracijos pareikalavo (ž.) už darbą atly- ginimo net \$50.00! ŠITAI! "nu- šainino" "Lietuvos" leidėjus! Priežasties tos dėlei paklausiau ž., kodėl daug išplėšė, jog žmo- nės ne tik kad neuždirbo nieko, bet dar turi savo užmokėti. Ž. atsakė: "Tegul neima darbų, jei- gu negali padaryti! Tegul bai- gija bankrutyti, bus mūsų spau- stuvei daugiau darbo..." Taip ve- koks "prietelis" ž. "Lietuvos" iš vienos pusės. Dabar atversiu slaptą kitos pusės jo kilpų "Lie- tuvai!"

Kada pamatydamo "L." dien- raštį, visuomet sakydavo: "Ši- tas lapas neužilgo bankrutys, nes Olševskis ir Elijošius ren- giasi parvesti "receiverį". Ben- drovės susirinkime balsuosiu, kad butų uždaryta..."

Tik dalis ž. "organizatyvio darbo" "Lietuvos" dienarščio "naudai." Tas žmogus daug daugiau kenkė Amerikos lietu- vių vidurinės sriovės dienraščiui. Ir dar, begėdis, drįsta girtis "garbingais" darbais "Lietu- vai," šmeiždamas "Sandaros" redaktorių!...

Jeigu ž. ir jo žmona įsirašė į S. L. A., nėra reikalo atsakinėti, nes "Sandara" yra politiška or- ganizacija, o S. L. A. pašelpo įs- taiga, todėl ž. ir jo pati ir pri- klauso, nors ir lenkė ir nemoka lietuviškai kalbėti.

Jeigu ištikrųjų ž. Lietuvos Gelbėjimo įstaigos aukojo \$5-00, drabužių vertės — \$50.00, ir pirkto L. L. P. Boną, tai labai gerai... Bet kurį tikslą ž. mano atsiekti prisidėjęs auka Lietu- vai, tai tik jis žino, nes ir Judo- šius prieš užmušimą pabučiavo Kristų!

Kad ž. sugrįžtų prie lietuvių ir dirbtų Lietuvai, tai nebutų stebėtina, nes tukstančiai dabar sulenkėjusių lietuvių "atvir- ta"...

Ž. pasiūlymą \$50.00 galima priimti, nes mačiau "polską ka- runą" žymesnėje ir viešioje vie- toje jo namuose... Gal dabar, kuomet reikia užsiginti išgamos vardo, išgaudė ž. lenkų varnas, kurios puošė jo namus, laiškų konvertus, biznio kortas ir t. t. Bet nereiškia užsigynimą skriaud- os, kuri padaryta lietuviams...

Kartą paklausiau ž., kodėl ne- dirba kartu su lietuvišiais del Lie- tuvos? Ž. atsakė: "Su asilais nenoriu turėti reikalų! Lietuvai tamsų. Jie neverti nei purvo, kuris limpa po lenkų batų..." Tai šitaip ž. vadina lietuvius, kurie dirba Lietuvai! "Gra- žios," "patriotiškos" ir "prie- lankios" lietuviams ž. iliuzijos, kurios tokios pat, kaip kad želi- govskis "broliuoja" lietuvius Vilniuje!...

Toliau vyčių "burdingbosis" sako: "Kai kurie sandariečių plauko, dagi veikėjai, nuskriaud- dė mane virš 350.00, ir šiandien tebeislapsto." Kas tie "san- dariečių plauko dagi veikėjai," maž-daug žinia. Vyčių "bur- dingbosis" ir apie tuos "sanda- riečių plauko dagi veikėjai" ne- buvo ir nėra sandariečiai, arba "sandariečių plauko žmonės." Buvo taip. Vienas žmogus, tu- rėdamas viltį pasipinigauti iš parapijos, davė ž. padaryti "Naują Bibliją," kurioje yra su- dėta biauariausi kunigų paveiks- lai. Ž. tos biblijos išspausdino, rodos du tukstančius egz., bet žmogus, kuris davė "orderį" ir kuris manė uždirbti parduoda- mas tas knygas, tų knygų ne- mē, kame priežastis buvo, neži- nau. Taip atsitikus, knygos liko žemaitiui. Jis bibliją pardavi- nėjo viešai taipgi pasipinigauti, bet veltui. Nelaimė — susekė lenkė, ž. pati, kuri tiki prieta- rams ir stoja prieš tuos, kurie briauroja kunigas. Moteris ž. išgąsdino, tvirtindama, kad pa- sakys lenkų ir lietuvių kunigi- gams, o tie paskelbs parapijo- nims — kad neduotų ž. darbų ir t. t. Tuomet ž. prisiejo jieškoti tarpininkų - agentų, kurie pri- imtų biblijas. Atsišaukė, kaip sako ž., tulas M., kuris tas kny- gas išulė "Keleivio" knygynui už "cash" pinigus. Vieną gra- žią dieną ž. ir M. sukrovė bi- blijas į bakus — išsiuntė "K." knygynui, o knygyno adminis- tracija M. vardu išrašė ir pri- siuntė "čekį" (taip sakė ž.) vertės apie \$400.00. M. pinigus gavęs dingo... Tai tokia istori- ja apie "sandariečių plauko dagi veikėjus." Ir kada atsitikimas įvyko, "Sandaros" nebuvo... Va- dinasi sužiniai ž. meluoja, buk "sandariečių plauko dagi veikė- jas" ž-tį nuskriaudė! Bet-gi nepasako, nedarugėlis, jog yra nuskriaudęs darbininkus (kurie dirbo ž. spautuvėje) — taip, kad neišmokėjo algos jiems! A- pie tai vyčių "burdingbosis" nei- gu-gu. (Reikale galiu prirodyt faktais ž. darbą).

"Atviras laiškas 'Sandaros' redaktoriui," kuris laiškas nuo pradžios iki pabaigai "ekstra" vyčių ir jų "burdingbosio" pasi- garsinimas, kurio turinys šmeiž-

tų "S." redaktorių neranda gar- bės visuomenėje, neapgina nei vyčių, nei jų "burdingbosio" "idealų"...

Progresyvi lietuvių visuome- mē, ypatingai vidurinės sriovės nariai, skaito ir skaitys pil. Šlia- kį, "Sandaros" redaktorių, išti- kimą Lietuvių Tautos darbuoto- ją! Pasitiki ir pasitikės tikri lietuvių jo darbais. Progresy- viams lietuviams pil. Šliakys yra brangus! Negalima lyginti vy- čius ir jų "burdingbosį". Tai gonokokai lietuvių!

Vyčiai ir jų "burdingbosis", tegul nesisavina Lietuvos dar- buotojų vardo! Nešmeižia juos ir jų darbus! Jeigu vyčiai ir jų "burdingbosis" atsižada lietu- vių stelsis lenkų varnomis, — laimingos kelionės... Lietu- vių Tauta iš jų kenčia... Pro- gresyvi lietuvių visuomenē bu- vo ir bus sargyboje. Ji kovoją ir kovos prieš juodus gaivalus, prieš lenkų agentus. Patrijo- tams lietuviams brangus Moti- nos - Lietuvos idealas, kalba, kraujas! Jie brangina pratėvių darbus, idealą... Lietuvių išga- mos, pasislėję lenkų varnų spa- nais, tegul krykštauja... Jų iš- juokimai, lenkiškos slaptos, pik- ti darbai, šmeižtai, ir t. t., — nesulaikys lietuvių tautinį darbą, nepaveiks didvyrių tautą, jos širdį neišplės! Lai nealksta juodvarniai ir varnos lietuviško kuno!... VORAS.

Pasiskubinkite!

Sėnai laukiamos 5-kių metų "KANKLĖS" jau gata- vos visos vienoje knygoje 6x9 formato su gražiais andek- lo aparais \$5.00; su popiero aparais \$4.00. Mažas skait- lius likos atspausdinta ir labai spėčiai pasiduoda. Tad norintieji gauti tą puikų muzikalį veikalą pasiskubinkite. Siųskite pinigus sekančiu antrašu:

"SANDARA,"
327 E Street, So. Boston, Mass.

VISUOMENEI SVARBU!

Visi reikalaukite "VANAGO" No. 12, kuriame rasite iš korto dokumentus, aiškiai parodančius, kur J. S. Vasi- liauskas padėjo Susivienijimo L. R. K. A. 40,000 dolerių.

O kituose "VANAGO" N. N. rasite dar žingėdesnių dalykų! —

"VANAGO" kaina 2 dol. metams, 1 dol. pusei metų ir 15c. N. Reikia užsimokėti iškalno. Gausi "VANAGĄ" po du kartu į mėnesį. Rašyk:

"VANAGAS,"
R. F. D. 24, Box 109, So. Akron, Ohio.

ATLAS CLOTHING CORPORATION

Didžiausia ir garsiausia išdirbystė visokios rūšies ru- bų Naujojo Anglijoj. Musų išdirbimas yra kuogeriausias ir prekės visiems prieinamos. Norėdami siutų, spring - o- verkotų, arba reinkotų, kreipkitės pas mus, o busite už- ganėdinti. Musų ofis ir dirbtuvė yra ant

343 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.
(2-ros ir 3-čios lubos).

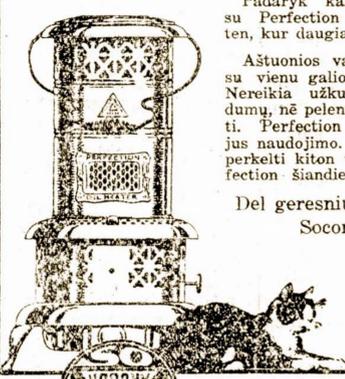
Klausk Prekėjo apie
\$5,000.00
Perfection Oil Heater
Kontestą.

Daugiau Šilumos del žiemos šaltų vakarų

Padaryk kambarį smagiu ir šiltu su Perfection Oil Heater. Padėk jį ten, kur daugiausia reikalingas.

Aštuonios valandos tikros šilumos su vienu gallonu Socony Karasino. Nereikia užkuriant vargintis, nėra dūmų, nė pelenu, nereikia malkos ne- ti. Perfection visados gatavas del jus naudojimo. Lengvas pripilti ir perkelti kiton vieton. Nusipirk Per- fection šiandie ir džiaugsties visados.

Del geresnių pasekmių vartok Socony karasina.



PERFECTION Oil Heaters
STANDARD OIL CO. OF NEW YORK

MOTINŲ MODERNIŠKOJI LOPPINĖ

"Cit neverki mano mažulė! — nerūdok, aš tau duosiu BAMBINO čiuėia-litulia."

Greičiau bėgki į aptieką ir nupirki 35c. bouką

BAMBINO
Vaisbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofiso

Arbatinis šaukštukas tuojaus pašalins kudi- tinaį pašalinis užkietėjimą. "Kudkiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!"

Motinos! Jeigu jūsų aptiekorius neturi jo, tai prisųskite 40c. pašto markėmis tiesiog į

F. AD. RICHTER & CO., Borough of Brooklyn, New York.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Eu- ropiškų ir visokių lietuviškų žaknų.

Mes laikome užtikrintą gydulės nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėjęsio reumatizmo, nuo nusilpnėji- mo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir vi- sokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptinų ligų ir ge- riausius patarimus sutelkiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirsite pas mus, sučėdysite pinigų ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT,
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Darbininko Draugas
PAIN-EXPELLER
Vaisbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofiso.

Garsus per daugiau kaip 50 metų.

Tėmyk Ikaro (Anchor) Vaisbaženklį.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
" 1 " 3 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " 8 P. M.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.
Akiju Specialistas.

399a Broadway,
Tarpe E ir F gatvių. South Boston.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai

Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 8
Vakarais 6 iki 9.

536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS

306 Main St., Worcester, Mas
viršui "Iver Johnson" kauptvė

Patyres dentistas, priems mos kainos. Atdara subatom po pietų. Nedėliomis pagu sutarti. Telephonas Park 331!

F. KLEIN L. HOFFMAN

Lietuviška Krautuvė

BUFFALO FURNITURE STORE
Furniture Repaired and Postering

579 Grand Ave., Tel. Lib. 8515
Home address: 23 Chadem St. NEW HAVEN, CONN.

Vietos žinios.

NAUJIENA BOSTONIECIAMS.

Paskutinėmis dienomis So. Bostonan atsilankė p-lė Unė Babickaitė — artistė. P-lė Babickaitė yra lietuvių scenos žvaigždutė. Ji Amerikon atvyko su pirmuoju Lietuvos astovu gerb. Jonu Vileišiu, t. y. apie dveji metai tam atgal. Jos atvykimo Amerikon tikslas yra ne paviešėti pas amerikiečius lietuvius, bet kad pasidarbuoti lietuvių su čionaitiniu mūsų jaunimu.

Atvažiavus Amerikon, ji apistojo vakarinėse valstijose ir darbovi tarpie chigagiečių lietuvių, kur sulošė visą eilę įžymių veikalų ir tuomi supažindino tenaitinius lietuvius su tikraja lietuvių daile.

Mes, rytinių valstijų lietuviai, vis jautėmės lyg nuskriausti ir užvydėdami chigagiečiams laukėme tos dienos, kada galėsime savo tarpan sulaukti p-lės Babickaitės ir pasigėrėti jos vadovaujama sceniškais reikalais.

Mūsų laukimas išsipildė ir p-lė Babickaitė jau pas mus atvykus Bostonan, ji toj emėsi už darbo ir susiradus scenos mėgėjų burelį rengiasi So. - Bostoniečiams parodyti tikrąją lietuvių daile.

Pirmasis p-lės Unės Babickaitės pasirodymas scenoje bus gruodžio 17 d., kurioje rengiamas sulošti net trys sceniški veikalai: "Vyresnysis Angliakasis", "Kerėjimo Garsai" ir "Alkanas Jonukas." Šie veikalai yra labai puikūs ir dar tik pirmą progą bostoniečiams juos pamatyti. Jie atvaizdina daug puikių ir įspūdingų gyvenimo vaizdų, kurie tarpe bostoniečių pakliks nemirštantį įspūdį. Taipgi čia yra ir daugybė saldaus juoko, kur kiekvienas atsilankęs turės būti atsargus, kad negautų juoko ligą. Tad, bostoniečiai ir apielinkės lietuviai, nepamirškite gruodžio 17 d., kurioje turėsite progą susipažinti su tikrąja lietuvių daile ir pasigėrėti p-lės Babickaitės sceniškais gabumais.

Kadangi tokia progą bostoniečiams dar pirmą kartą yra pasitaikius, tai, beabejo, publikos svetainėje nebus galima sutalpinti. Tad patariame iškalno pasirūpinti tikietais. Tikietai galima gauti "Sandaros" Administracijoje, 327 E St., So. Boston, Mass. Veikalai bus sulošti Lietuvių Svetainėje, So. Bostone.

"GABIJA" IR JOS VEIKIMAS.

Vos pabaigus darbą su veikalu "Sugrįžo," prasidėjo rengimai prie naujo vakaro — koncerto, kuris įvyks vasario 4 dieną, 1922, Lietuvių salėje, kampas E ir Silver Sts., So. Bostone.

Šis koncertas bus vienas iš gražiausių ir įdomiausių ir tai bus naujų dalykų, kadangi šiame koncerte pirmą kartą "Gabijos" vienų vyrų kvartetas ims dalyvumą. Taipgi dalyvaus ir visas choras, kuris išpildys keletą naujų muzikos dalykų. Apart choro, bus keletas įžymių solistų, kurių vardus pažymėsim apgarsinimuose.

Pavasaryje "Gabijos" draugija rengiasi pastatyti Boston'e niekur dar nestatyta naujausia gerb. komp. Miko Petrausko opera: "Vaikas ar Mergaitė?" ši opera yra pusėtinai sunki, ir gabijiečiai turės gan sunkaus darbo tinkamai prirengti ją scenai.

Todel butų geistina, kad vietos jaunimas, kuris myli daile, ateitų ir prisirašytų, o iš to turės didelę naudą sau ir kartu

prisdės prie pakėlimo ir auklėjimo lietuvių dailės.

Taipgi turiu pranešti gerb. "Gabijos" nariams ir narėms, kad Dramos ir Muzikos Draugijos "Gabijos" priešmetinis susirinkimas įvyks nedėlioje, gruodžio 11 dieną, 1-mą val. po pietų, kuriame bus nominacijos ir rinkimas naujos valdybos sekantiems, 1922 metams. Beto, yra dar ir daug kitų dalykų tarimui. Todel, gerb. nariai ir narės, malonėkite ateiti į laiką.

Rašt. M. Biekša.

PAGEIDAVIMAS.

Vieną mėnesį, sausį, 1922 m. skiriu koncertiniam TOURNEE. Labai pageidauju turēt nuolatinį piano palydovą, kuris galėtų drauge važiuoti su manim. Duosiu 10 koncertų įvairiuose miestuose. Reikalingas prityres, geras pianistas. Atsikreipt šiuo antrašu:

M. PETRAUSKAS, 769 Broadway, S. Boston, Mass.

ŠALIAPINAS.

Lapkričio 30, š. m. Symphony Hall buvo perpildyta, tai susirinkė klausė šaliapino, Europos geriausio artisto basso. Jiedu, su Kipru Petrausku, paskutiniiais ypač laikiais, buvo vadovaujanti artistai - dainininkai ir abu žymūs scenoje lošėjai, žvaigždės. Aš labai džiaugiuos, kad daug lietuvių buvo koncerte. Džiaugiuos delto, kad lietuviuose tuo žvilgsniu mokytu budu supratimo labai maža, tai tą tegul gautų nors palyginamuoju budu ir tuomet pamatyti, kad lietuviai turi daug ir daug savyje gražios medžiagos, tik gal, kaip lietuvis, pavydus, tai savąjį gramzdina.

Saliapiną susitikau. Šis mane klausė, ar aš žinau, kad Kipras vedė jo dukterį? Sakau — žinau ir labai gerai padarė. Jis sako: "da jėgo - by siuda" (kad ir jį (Kiprą) čia atsaukt); žinoma — sakau reikia, jis galėtų Metropolitan Operoje dainuoti, nes tokio, liriškos varsos tenoro ir tokio artisto kaip kartas dabar trūksta, nėra nei čia ir jam išvažiavus neliks nei Europoje. Kipras Petrauskas nustelbė Rusijoje Sobinovą, Smirnovą — geriausius tenorus, o ypač juos nustelbė savo artizmu.

Priduriau šaliapinui, kad jį girdėjau 10 metų atgal Paris'e ir Milane, bet jo balsas nei kiek neatimsimainė, dar liuosnesnis. Jis, šaliapinas, pasisakė, kad ne visai buvęs balse.

Saliapinas, prie labai rimtų dalykų, duoda ir komiškojo kripsnio dainų ir tuomi įspūdis nesigadina, jeigu tas daroma samojingai.

Saliapinas duos toj pačiej vietoj antrąjį koncertą, tai gruodžio 28 d., 8 val. vakare.

MIKAS PETRAUSKAS.

SVARBUS PRANEŠIMAS.

Gruodžio 11 d. Amsterdamo sandariečiai šaukia viešą susivažiavimą, kur bus apkalbama politiški klausimai. Svarbus mus gyvenimo momentas kaip čia, taip ir Lietuvoje reikalauja mus didesnio įtempimo darbe. Taigi ateikite ko skaitlingiausiai. Susirinkimas bus A. L. Kliubo salėje, 117 E. Maip St., prasidės 2-ą val. dieną.

Visus kviečia atsilankyti.

Pranešimas

Atidaryta auksinių daiktų krautuvė. Taisome ir parduodame visokius laikrodžius ir auksinius daiktus už prieinamą kainą.

J. M. DILIUS, 233 Broadway, So. Boston, Mass.

LINKSMA NAUJIENA!!!



UNĖ BABICKAITĖ.

Gruodžio 17 d., 1921 m., LIETUVIŲ SALĖJE,

kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass., 8-tą val. vak., po vadovystė artistės, p-lės UNĖS BABICKAITĖS bus sulošta 3 veikalai:

"VYRIASNYSIS ANGLIAKASIS", drama; "KERĖJIMO GARSAP", drama ir "ALKANAS JONUKAS", komedija.

Šiuos tris veikalus suloš gabią So. Bostono scenos mėgėjai po vadovystė artistės Unės Babickaitės.

Tai dar pirmą kartą bus progą bostoniečiams išvysti tikrąją lietuvių daile ir pasigėrėti p-lės Babickaitės sceniškais gabumais. Kaip vietiniams, taip ir iš apielinkės patariame iškalno užsisakyti tikietais, kad nepritrūktų sėdynių. Tikietais galima gauti "Sandaros" Adm., 327 E St., So. Boston, Mass. Tikieta: 1.00, 75c. ir 50c. Šį teatrą rengia A. L. T. S. 7 kp.

BIZNIERIAI GARSINKITES "SANDAROJE."

Pirkit Pigiai.

Turi būti parduotas trumpame laike 6 šeimynų kaminis namas, turintis naujos mados įtaisus, elektrika, puikiausioje vietoje, So. Bostone, arti marių ir miesto maudynių. Prekė ir išlygos labai pigios.

3-jų šeimynų namas su visomis vngadomis ir šiluma; prieš ir užpakalio piazai; didelis daržas, arti karų ir bulivarado. rendos neša \$81 per mėnesį. Prekė \$6500, tik \$500 reikia įmokėti.

Naujas 2-jų šeimynų namas su visomis vngadomis, šiluma ir elektros sviesonis, prieš ir užpakalio piazai; labai gražioje vietoje, Medford Hillside. Prekė \$6500. Geresnės progos nelaukite, jeigu norite gyventi naujame name su \$500 įmokėjimo.

Geras pirkimas — 3-jų šeimynų 12 kambarių, atsakanis namas su gerais toiletais ir skalbynėmis, dideliu jardu ir patogiausia vieta So. Bostone, arti krautuvii, mokyklų, bāžnyčių ir karų. Prekė tik \$4500, ir \$1000 įmokėti.

Del greito pardavimo, 6 šeimynų medinis namas labai gražioje vietoje, jame randasi visi naujos galdynės, įtaisai, kaip tai: gazas, pečiai, maudynės, skalbynės, piazai, šildomas pečius, geriausioje vietoje So. Bostone, arti jurių ir pario, turi būti parduotas šioje savaitėje, nes savininkui reikia pinigų. Prekė \$8500, \$3000 įnešti.

3-jų šeimynų medinis namas, 17 kambarių, visos vngados, maudynės, pečiai, skalbynės, piazai, šildomas pečius, geriausioje vietoje So. Bostone, arti jurių ir pario, turi būti parduotas šioje savaitėje, nes savininkui reikia pinigų. Prekė \$8500, \$3000 įnešti.

3-jų šeimynų 17 kambarių medinis namas, su visomis naujomis vngadomis, didelis lotas žemės ir cementinis garažius del 2 automobilii, puikiausioje vietoje Dorchesteryje; savininkas išvažiuoja į vakarines valstijas ir turi parduoti greitai laiku. Tik \$2500 reikalauja įnešti, likusius ant lengvų išlygų.

Mainys Ant Farmos.

3 mediniai namai su visomis vngadomis, puikioje vietoje, Bostone, Farma tur but netoli iš Bostono.

Gera Farma

Viena iš geriausių farmų Mass. valstijoje, tik 15 mylių nuo Bostono; 100 akrių geriausios žemės, didelis sodas, 16 kambarių stuba su šiluma, maudynėmis ir elektros sviesa, didelė kurtė (pastogė) ir vistininkai, visoki pakinkymai, mašinos, plūgai ir visoki reikalingi įrankiai del apdirbimo ūkės; 20 geriausių melžiamu karvių, 5 veršiai, vienas užregistruotas buvis ir 3 arkliai; daugybė sieno del gyvulių, irgi ant pardavimo. Savininkas yra turtingas biznieriūs amerikonas, ir todėl nuo tokio žmogaus bus galima pirkti labai pigiai. Farma yra verta sau mažiausiai \$30,000, bet ant greito pardavimo savininkas sutinka parduoti už \$20,000 dol., bet gal bus dar ir pigiau; reikia įmokėti apie pusę prekės arba mažiau.

Todel, kas norėtų turėti gerą ūkė arti Bostono, tai yra aulainė progą pirkti ūkė pigiai ir lietuvių apgyventoje vietoje. Greta tos ūkės yra keletas lietuvišku ūkių ir todėl tokioje vietoje butų labai smagu gyventi. Su kokiais \$6000 arba \$7000 dolerių važiuokite tuojau į Bostoną be atidėljimo laiko, nes tokia ūkė bus greitai parduota. Kreipkitės į mūsų pirmutinė ir dabar didžiausią Lietuvių Agenturą Bostone

LITHUANIAN AGENCY A. Ivaškevičius, 361 Broadway, S. Boston, Mass. Tel. So. Boston 605 — 1337 — 31.

PARSIDUODA PEKARNE — BIZNIS IR NAMAS.

Puikiausia progą pastoti biznieriūm turint mažai kapitalo. Tiktai su \$2500 galima pirkti didelę pekarne (duonos kepykla) su dviem pečiais, minkoma mašina su visais kitais prietaisais ir einančiu bizniu. Sykiu eina 2 automobiliai-troakai, 1 arklys ir vežimas; namas del dviejų šeimynų.

Biznis labai geroje lietuvių apgyventoje vietoje ir gerai išdirbtas per daugelį metų. Delto, kad dabar nėra kam prižiūrėti, turi būti greitai parduotas ir parduoda labai pigiai ir ant lengviausių išlygų. Atsišaukite greitai pas:

A. IVASKEVICIUS, 361 Broadway, S. Boston, Mass.

Angliai!

ANGLIAI labai geri iš A. Ivaškevičiaus, 361 Broadway, S. Boston, Mass.

Ant Kaledu

Siųskite į Lietuvą dovanų ant Kaledu ir tai siųskite pinigais, nes už pinigus ten žmonės ką norės, tai galės nusipirkti. Per mūsų AGENTURĄ siųsti pinigai tikrai pasieks Lietuvą prieš Kaledas. Siučiame Lietuvos auksiniais ir Amerikos doleriais. URBSA, SEKYS IR KO, 101 Oak St., Lawrence, Mass.

Tel. S. B. 2488

DR. J.C. LANDZIUS - SEYMOUR LIETUVIS

Gdytojas ir Chirurgas

506 Broadway, S. Boston.

Išgaminuoju Akis Pritaikau Akinius



Galvos skaudėjimas ir kitoki negeistini apsiereiskimai kuno tankiai paeina nuo nuvargusių akių.

Duok savo akis išgaminuoti patyriusiam optomtristui. Vienintėlis lietuvis optometras (akių specialistas) Naujoje Anglijoje.

J. L. PASAKARNIS O. D. Ofisas ir Gyvenimas: 377a Broadway, cor. E Street, SO. BOSTON, MASS.

Ofiso Tel. S. B. 441 Residence W. Newton 1016-R.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliskas ir kriminaliskas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS, 414 Broadway, S. Boston, Mass. (Virš Prekybos Bendrovės).

Strand Lunch

Puikiausia Lietuviška VALGYKLA So. Bostone. Švariai viskas užlaikoma. Valgiai visados švieži ir skaniai pagaminti.

Taigi ateik, o persitikrinsi.

K. BLINSTRUBAS, Prop.

304 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Zinomas senas biznieriūs ANT. NAUJOKAITIS 208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Krosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreipintis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

DEL VISŲ!

Taišau visokius čeverykus vyrų, moterų ir vaikų. Galai vaikščioti taip kad su naujais. Padarau stiprai ir gerai ir pigiai. Užeikite del persitikrinimo. Visiems patogi užėiga, arti Lietuvių salės.

P. BUTKEVICIUS, 301 E St., So. Boston, Mass.

Puiki Lietuviška UŽEIGA

ANTANA TAMULEVICIŲ 300 Broadway, S. Boston, Mass.

CITY POINT INSURANCE & REAL ESTATE

Kuris yra įsteigtas ant ekonominių pagrindų, nes užlaikau pagelbininkų ir jokių išlaidų neturiu. Tad kurie darė su manim kokį nors biznį, tai jiems paliko turtas neiseikvojtas. Kalbant apie insurance, atlieku darbą pasekmingai ir pigiai, tiktai tiek paimu, kiek ant "policies" yra pažymėta. Tai kodel neateiti pas MIKĄ KORINĄ, nes aš darau visokius insurance ir per daugelį kompanijų mano lėšomis uždengia po visą Mass. valstiją. Dar-gi klausimas kas link pirkimo namų arba farmų. Tai aš nužiūrėjau didelę klaidą tarpe lietuvių, kad perka ir parduoda, pamačiau, kame dalykas, kad žmogus negauna nusipirkti sulig savo noro, nusipirkęs randa lygiai kelias priežastis ir vėl parduoda taip, kad namas parduoda po dešimtis kartų, tokiu budu namas nuo \$6000 dasivaro iki \$9000, o už kožną pardavimą tarpininkui vis po kelias šimtines, namas nei kiek nepagerėja, o kaina padidėja, taigi galima ateiti pas Miką Koriną ir duoti užsakymus-orderius. Aš turiu plačią pažintį po visą Bostono apygardą, greitai surandu visokius nuosavybių sulig tamstų noro. Nusipirke, galėsite ramiai gyventi; lietuviškas priežodis sako: ir akmo ant vietos apželia. Taigi, tiktai pamislykite, kad aš tiktai faktus kalbu, jusų turtas liekasi pas dailius liežuvninkus, o jumi liekas tiktai dideli morgičiai mokėti.

Kviečiame visus atsilankyti į mano ofisą, aš tas pat-sai, Mikas Korinas, tiktai įstaigos vardas naujas.

M. CORAN, CITY POINT REAL ESTATE, & INSURANCE,

722 E. EIGHTH ST., SO. BOSTON, MASS. Tel. S. B. 109-M.

PINIGŲ KURSAS ATPIGO

SIŪSKITE PINIGUS Į LIETUVĄ

\$7.00 už 1,000 auksinų.

Pasinaudokite žemu kursu ir sušelpkite gimines. Pinigus pristatome į artimiausį Lietuvoje Paštą.

Kurie norite kad greitai gautų kreipkitės ypatingai ar per laiškus į

BALTIC-STATES FINANCE CO.

357 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

Muzikos mokslas prasidėjo. Jaunesnieji, ypač, turi prasilavinti muzikoje; nedaugelio geidžianti — tegul nors gaidas išmokyti. Kas daugiau nori pažinti muzikos meną, tam yra šie mokslai: dainavimas, teorija kompozicijos, chorvedystė, pianas, smuika ir kiti instrumentai.

10 lenkeijų dainavimo 15 dol.
10 lekeijų chorvedystės ar teorijos kompozicijos .. 15 dol.
10 lekeijų ant bile instrumento 13 dol.

PASTABA: Kurie paviriku ima lekcijas nuo Spalio mėnesio iki pabaigai Birželio, tie gauna pigiau. SO. BOSTON, MASS. Ad.: 769 BROADWAY, MIKAS PETRAUSKAS, Vedėjas.